

ระดับการเตรียมความพร้อมด้านสมรรถนะนักบัญชีไทย ความสามารถ
ในการปรับตัว และความสำเร็จในวิชาชีพบัญชีหลังเข้าสู่ประชาคม
เศรษฐกิจอาเซียน

The Preparation Level of Thai Accountant competencies, Adaptation
Capabilities, and Success in Accounting Profession after
The Asian Economic Community

พิรุชญาณ์ คาเนโกะ
PITACHAYA KANEKO

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณเงินรายได้ประจำปีงบประมาณ 2560
คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ระดับการเตรียมความพร้อมด้านสมรรถนะนักบัญชีไทย ความสามารถ
ในการปรับตัว และความสำเร็จในวิชาชีพบัญชีหลังเข้าสู่ประชาคม
เศรษฐกิจอาเซียน

The Preparation Level of Thai Accountant competencies, Adaptation
Capabilities, and Success in Accounting Profession after
The Asian Economic Community

พิรุชญาณ์ คาเนโกะ
PITACHAYA KANEKO

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณเงินรายได้ประจำปีงบประมาณ 2560
คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ชื่องานวิจัย “ระดับการเตรียมความพร้อมด้านสมรรถนะนักบัญชีไทย ความสามารถในการปรับตัว และความสำเร็จในวิชาชีพบัญชี หลังเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ผู้วิจัย นางสาวพิรุชญาณ์ คาเนโกะ

ปีงบประมาณ 2560

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการเตรียมความพร้อมด้านสมรรถนะนักบัญชีไทยและระดับความสามารถในการปรับตัว; 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในวิชาชีพบัญชี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยนี้ คือนักบัญชีที่ปฏิบัติในสถานประกอบการ จำนวน 400 คน การเก็บรวบรวมด้วยแบบสอบถามออนไลน์ที่พัฒนาขึ้น ตามวิธี Convenience Sampling สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดอันดับ การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นหญิง มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี และมีประสบการณ์การทำงานบัญชีโดยเฉลี่ย 7.51 ปี (S.D. = 6.723) มุมมองของผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า นักบัญชีมีการเตรียมความพร้อมด้านสมรรถนะนักบัญชีค่อนข้างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาความรู้และทักษะทางวิชาชีพบัญชี ($\bar{X} = 3.9129$; S.D. = 0.44034) ในขณะที่ความสามารถในการปรับตัวอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{X} = 3.79$; S.D. = 0.46631) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรตามและตัวแปรต้นอยู่ระหว่าง 0.381 – 0.739 ซึ่งมีความสำคัญที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ $\alpha = 0.01$ ผลการวิจัยยังพบว่า ปัจจัยด้านการเตรียมความพร้อมด้านสมรรถนะนักบัญชี ประสบการณ์ด้านการทำบัญชี ทักษะคติในการปฏิบัติงานทางบัญชี ความสามารถในการปรับตัว และลักษณะงานที่ได้รับมอบหมาย มีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ($\alpha < 0.01$)

Research Title “The Preparation Level of Thai Accountant Competencies, Adaptation Capabilities, and Success in Accounting Profession after The Asian Economic Community”

Author Miss Pitachaya Kaneko

Year 2017

Abstract

This research aimed to study 1) the preparation level of Thai Accountant Competencies and adaptation capabilities; and 2) Factor affecting on success in accounting profession after The Asian Economic Community. The samples consisted of 400 accountant which implement in many businesses. Data collected by using online questionnaire and employed convenience Sampling. Descriptive Statistics were used such as percentage, Mean (\bar{X}), S.D., and ranking. Pearson Correlation and Multiple Regression Analysis were also employed to analyze data.

The finding results explained that most of antecedents were female, finished bachelor degree of accounting, and has experiences average equal 7.51 years (S.D. = 6.723). In their views, They thought that accountants preparation level competencies especially improvement of knowledge and skills of professional accountant were rather than fair well (\bar{X} = 3.9129; S.D. = 0.44034) as same as adaptation capabilities (\bar{X} = 3.79; S.D. = 0.46631). Pearson Correlation was between 0.381 – 0.739 at the significance level, $\alpha < 0.01$. This findings also explained that the preparation level of Thai Accountant Competencies, accounting experience, attitude of implement accounting, and adaptation capabilities have positive significance level at confidence level 99 percent ($\alpha < 0.01$).

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างยิ่ง จากอาจารย์ประจำสาขาวิชาการ บัญชี ผู้ทรงคุณวุฒิ ดร.อิสราภรณ์ ทนุผล ดร.พรปวีณ์ ชาญสุวรรณ อาจารย์ศรายุทธ์ ยิ้มเรือน ในด้านแบบสอบถามและกำลังใจที่ดีเสมอมา ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ได้กรุณาเสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยนี้ รวมทั้ง ผู้เชี่ยวชาญในการช่วยกลั่นกรองแบบสอบถาม การให้คำปรึกษา ข้อบกพร่องต่าง ๆ จนกระทั่งงานวิจัยนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คณะบดีคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร และผู้บริหารทุกท่าน ในการสนับสนุนทุนการวิจัย ซึ่งช่วยให้งานวิจัยนี้สามารถสำเร็จเป็นรูปเล่ม และสามารถนำไปเผยแพร่และปรับใช้ในการเรียนการสอน และการเผยแพร่งานวิจัยต่อไป

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ ครอบครัวและพี่น้อง เพื่อนสนิท และเจ้าหน้าที่ทุกท่านของ คณะบริหารธุรกิจที่ช่วยเหลือในการประสานงาน และขั้นตอนเอกสารต่าง ๆ จนงานวิจัยนี้เสร็จด้วยดี หากมีข้อบกพร่องประการใด ผู้วิจัยขอน้อมรับ และแก้ไขต่อไป

พริชญาน์ คาเนโกะ
หัวหน้าโครงการวิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(ก)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(ข)
กิตติกรรมประกาศ	(ค)
สารบัญ	(ง)
สารบัญภาพ	(ฉ)
สารบัญตาราง	(ช)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	4
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
1.6 คำนิยามศัพท์	5
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	8
2.1 แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	8
2.1.1 แนวปฏิบัติด้านมาตรฐานการบัญชีไทย	8
2.1.2 ธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	11
2.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อม	13
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
2.3 สมมติฐานงานวิจัย	23
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	25
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	25
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	26
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	28

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.4 สมการวิจัย	28
3.5 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	32
บทที่ 4 ผลการศึกษา	33
4.1 ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)	33
4.2 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation)	38
4.3 การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)	39
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	43
5.1 อภิปรายผล	43
5.2 ข้อจำกัดงานวิจัย	45
5.3 ข้อเสนอแนะ	46
5.4 ประโยชน์ของงานวิจัย	46
บรรณานุกรม	47
ภาคผนวก	50
แบบสอบถาม	51
ประวัติผู้วิจัย	57
สรุปรายงานค่าใช้จ่ายในการวิจัย	59

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1-1 กรอบแนวคิดงานวิจัย	5
3-1 ตารางแสดงหลักเกณฑ์การกำหนดขนาดตัวอย่างตาม เครซี่ มอร์แกน	26

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
2-1 ความแตกต่างระหว่าง TFRS for SMEs, TFRS for NPAEs, and PAEs	28
3-1 แสดงค่า Factor Loadings และค่า Cronbach's Alpha Coefficient	29
4-1 แสดงการแจกแจงความถี่ด้านข้อมูลประชากร	33
4-2 แสดงการแจกแจงความถี่และอันดับของประเภทงานบัญชีที่ปฏิบัติงานในปัจจุบัน	35
4-3 แสดงการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	36
4-4 แสดงการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation)	38
4-5 แสดงการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณของระดับความสำเร็จในวิชาชีพบัญชี	40

ชื่อโครงการวิจัย “ระดับการเตรียมความพร้อมด้านสมรรถนะนักบัญชีไทย ความสามารถในการปรับตัวและความสำเร็จในวิชาชีพบัญชีหลังเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน”
“The Preparation Level of Thai Accountant competencies, Adaptation Capacities, and Success in Accounting Profession after The Asian Economic Community”

บทที่ 1

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยก้าวเข้าสู่การเป็นสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และมาตรฐานการบัญชีของไทยได้มีการพัฒนาไปสู่มาตรฐานการบัญชีสากล โดยมาตรฐานการบัญชี (TAS) และมาตรฐานการรายงานทางการเงิน (TFRS) มีเนื้อหาที่ตรงตามมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (IAS) และมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ (IFRS) หลังจากที่บังคับใช้แล้ว 1-2 ปี สำหรับกิจการที่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (PAEs) อย่างไรก็ตาม สำหรับกิจการกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) นั้น ประเทศไทยได้มีแนวทางในการผลักดันและพัฒนากลุ่มธุรกิจที่ไม่มีส่วนได้เสีย (NPAEs) ที่มีโครงสร้างซับซ้อนและมีความพร้อมเพื่อพัฒนาสู่การเป็นกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีการประกาศใช้มาตรฐาน TFRS for SMEs อันสอดคล้องกับมาตรฐานสากล (IFRS for SMEs) เพื่อส่งเสริมการลงทุนและนักลงทุนสามารถเปรียบเทียบข้อมูลกิจการได้ทั่วโลก สามารถระดมเงินทุนจากแหล่งเงินทุนต่าง ๆ เพื่อสร้างความได้เปรียบแข่งขัน ดังนั้น การเตรียมความพร้อมของกลุ่มธุรกิจที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (NPAEs) ในด้านความรู้และทักษะที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานวิชาชีพเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยผลักดันให้ผู้บริหารได้ตระหนักถึงความสำคัญของข้อมูลทางการบัญชีที่มีประโยชน์ต่อการตัดสินใจและสร้างความยั่งยืนให้กับธุรกิจต่อไป

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในภาวะปัจจุบันสภาวะแวดล้อมทางธุรกิจได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว บริษัทโดยเฉพาะธุรกิจ SMEs มีการเกิดขึ้นใหม่เป็นจำนวนมาก ทำให้เศรษฐกิจมีการขยายตัว สภาวะการแข่งขันทางธุรกิจก็สูงขึ้น นักลงทุนไม่ว่าชาวต่างชาติต่างเห็นโอกาสที่จะเข้ามาลงทุนในประเทศไทย นักลงทุนคลื่นลูกใหม่ต่างก็เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนจึงเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นอย่างมากในการสร้างความเชื่อมั่น ทำให้เกิดการไว้วางใจที่จะเข้ามาลงทุนสำหรับนักบัญชีและผู้สอบบัญชี ทำให้เกิดการสร้างงาน และเป็นที่ต้องการจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ทำบัญชีที่มีประสบการณ์ และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจ ผลการดำเนินงานของนักบัญชีคือการจดทำและนำเสนอรายงานทางการเงิน

ซึ่งการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี ในขณะที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต มีหน้าที่ทำการตรวจสอบ (Audit) และสอบทานงบการเงิน (Review)

รายงานการเงินเป็นผลงานของนักบัญชีโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงานของกิจการ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินกลุ่มต่างๆ นอกจากนี้งบการเงินยังแสดงถึง ผลการบริหารงานของฝ่ายบริหาร โดย งบการเงินต้องให้ข้อมูลตามองค์ประกอบดังต่อไปนี้: 1) สินทรัพย์; 2) หนี้สิน; 3) ส่วนของเจ้าของ; 4) รายได้; และ 5) ค่าใช้จ่าย งบแสดงฐานะทางการเงินสะท้อนส่วนของสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้ถือหุ้น ในขณะที่งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ สะท้อนผลการดำเนินงานประกอบด้วยรายได้ ค่าใช้จ่าย กำไรจากการดำเนินงาน ในขณะที่งบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะทางการเงิน สะท้อนผลการลงทุนโดยเงินทุนที่ได้รับจากผู้เป็นเจ้าของ และการจัดสรรส่วนทุนให้ผู้เป็นเจ้าของในฐานะที่เป็นเจ้าของ นอกจากนี้ รวมถึงการเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของผู้ถือหุ้นระหว่างปี สำหรับงบกระแสเงินสด ซึ่งอธิบายถึงแหล่งที่มาและแหล่งใช้ไปของรายการเงินสด กระแสเงินสดที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงอันสะท้อนรายการเทียบเท่าเงินสด และหมายเหตุประกอบงบการเงินอธิบายข้อมูลอื่นที่มีสาระสำคัญ และเป็นประโยชน์อันช่วยผู้ใช้งบการเงิน ในการคาดการณ์เกี่ยวกับจังหวะเวลา และความแน่นอนที่กิจการจะก่อให้เกิดกระแสเงินสดในอนาคตของกิจการ (สภาวิชาชีพบัญชี, 2559) ดังนั้นข้อมูลที่ถูกต้องจึงเป็นสิ่งสำคัญ ข้อมูลที่ผ่านการตรวจสอบจึงเป็นอีกหนึ่งวิธี ที่ทุกคนต่างยอมรับ

มาตรฐานการบัญชีไทย (Thai Accounting Standard) และมาตรฐานการรายงานทางการเงิน (Thai Financial Reporting Standard) โดยสภาวิชาชีพบัญชีในปัจจุบันได้มีการพัฒนาและปรับปรุงมาตรฐานการบัญชีสำหรับธุรกิจที่ไม่ใช่ส่วนได้เสียสาธารณะ (NPAEs) ให้ก้าวไปสู่การเป็นมาตรฐานการบัญชีสำหรับธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (TAS for SMEs) อันมีผลกระทบต่อธุรกิจส่วนใหญ่ในประเทศไทย รวมถึงการลงทุนโดยนักธุรกิจต่างชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ที่มีความประสงค์จะเข้ามาลงทุนในประเทศไทย จะได้รับทราบและทำความเข้าใจได้อย่างถูกต้องเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่มีผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานไทย โดยการเปลี่ยนแปลงนี้จะช่วยให้การรายงานข้อมูลทางการเงินมีมาตรฐานทัดเทียมสากล สามารถรองรับธุรกรรมที่มีความซับซ้อนที่มาตรฐานเดิมไม่สามารถครอบคลุม และมีแนวปฏิบัติที่ง่าย ทำให้การดำเนินธุรกิจมีความชัดเจน สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งบการเงินกลุ่มอื่น ๆ เช่น สถาบันการเงิน และนักลงทุนได้ดียิ่งขึ้น และสามารถนำข้อมูลมาเปรียบเทียบและเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของนักลงทุนไทยและชาวต่างชาติได้ดียิ่งขึ้น ข้อดีของการที่นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในประเทศไทย จะเปิดโอกาสให้เกิดการพัฒนาด้านความรู้มาตรฐานวิชาชีพของไทย ที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ซึ่งตามกฎหมายที่กำหนดในประชาคมอาเซียน นักบัญชีไทยสามารถพัฒนาและปฏิบัติงานในประชาคม

เศรษฐกิจอาเซียนได้มากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติงานทั้งในประเทศไทย หรือภูมิภาคอาเซียน โดยที่สามารถทำให้การปฏิบัติงานด้านวิชาชีพเป็นไปตามมาตรฐานการรายงานสากล ที่มีความเป็นหนึ่งเดียวกันกับในภูมิภาคอาเซียน และระดับสากล อันเป็นการให้ข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อนักลงทุนในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กรณีศึกษา แนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่ช่วยให้เกิดความได้เปรียบแข่งขันสำหรับเขตเศรษฐกิจอาเซียน

อย่างไรก็ตาม การประกาศใช้มาตรฐานดังกล่าวในปัจจุบันยังมีประเด็นที่ต้องพิจารณา ได้แก่ บทเฉพาะที่เพิ่มเข้ามา เช่น การพิจารณาหลักเกณฑ์การระบุว่าธุรกิจประเภทใดจะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (TAS for SMEs) เนื่องจากในแต่ละหน่วยงานในการกำกับดูแลของรัฐ มีการกำหนดหลักเกณฑ์ที่มีความแตกต่างกัน จึงทำให้ธุรกิจต่าง ๆ ยังคงมีความสับสนและมีการเลื่อนการประกาศใช้มาตรฐานการบัญชีดังกล่าวออกไปในปี 2560 โดยประมาณ และในปัจจุบันอยู่ระหว่างการทำประชาพิจารณ์ของสภาวิชาชีพบัญชี นักบัญชีในฐานะผู้ทำหน้าที่ในการจัดท่างบการเงินให้ถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชี จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาความรู้ด้านมาตรฐานวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่ง ที่จะช่วยให้กิจการ NPAEs สามารถพัฒนาเข้าสู่ธุรกิจ SMEs ได้ คือ ทักษะความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการเตรียมความพร้อม ทักษะคตินักบัญชี และความสามารถในการปรับตัวของนักบัญชีที่ช่วยให้กิจการสามารถบันทึกรายการเชิงเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับกิจการ ได้อย่างถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชี TFRS for NPAEs มาสู่ TFRS for SMEs ได้อย่างถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีไทย และสอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (IFRS for SMEs) เช่น การนำเสนองบกระแสเงินสด และมาตรฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมาตรฐานนี้สอดคล้องกับมาตรฐาน TFRS for PAEs แต่มีเนื้อหาที่ลดแนวคิดเรื่องการวัดมูลค่ายุติธรรมลง และพิจารณาผลประโยชน์ที่ได้รับจากการนำเสนองบการเงินโดยพิจารณาต้นทุนของการเปิดเผยข้อมูลและความมีสาระสำคัญต่อการตัดสินใจ

มุมมองในอนาคตของการพัฒนาด้านวิชาชีพบัญชีอย่างต่อเนื่อง ในยุคการแข่งขันเสรีในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และนโยบายด้านการก้าวสู่ไทยแลนด์ 4.0 ของรัฐบาล ในการปรับตัวเข้าสู่โลกดิจิทัล ที่มีการใช้ข้อมูลสื่อสารที่รวดเร็ว เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อให้ทันต่อความต้องการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ต้องศึกษาการเตรียมความพร้อมของนักบัญชีในการก้าวเข้าสู่การแข่งขันด้านแรงงานวิชาชีพ ที่มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับ เช่น การเตรียมความพร้อมด้านสมรรถนะนักบัญชีไทย เข้าสู่การเป็นนักบัญชีอาเซียน ที่สามารถปฏิบัติงานด้านบัญชีในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือแม้แต่การก้าวเข้าสู่ักบัญชีมืออาชีพระดับโลก (Global Professional Accountant)

ดังนั้น งานวิจัยนี้ มีความประสงค์ที่จะศึกษาระดับการเตรียมความพร้อมด้านสมรรถนะนักบัญชีไทย ความสามารถในการปรับตัว และความสำเร็จในวิชาชีพบัญชีหลังเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจ

อาเซียน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของนักบัญชีไทยให้มีความสามารถในการแข่งขันในประชาคมอาเซียน และประสบความสำเร็จในด้านวิชาชีพจนเป็นที่ยอมรับต่อไป หลังจากที่มีการปรับใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับวิสาหกิจขนาดย่อม (TFRS for SMEs) เนื่องจากธุรกิจในประเทศไทยส่วนใหญ่ เป็นกิจการขนาดกลางและขนาดเล็ก ยกเว้น ประเทศสิงคโปร์ที่ส่วนใหญ่เป็นธุรกิจขนาดใหญ่และวิสาหกิจขนาดกลาง

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1.2.1 เพื่อศึกษาระดับการเตรียมความพร้อมด้านสมรรถนะนักบัญชีไทย และระดับความสามารถในการปรับตัวของนักบัญชีไทย
- 1.2.3 เพื่อศึกษาปัจจัยด้านระดับการเตรียมความพร้อมด้านสมรรถนะนักบัญชีไทย ทักษะด้านการปฏิบัติงานบัญชี ประสบการณ์ด้านบัญชี และระดับความสามารถในการปรับตัว ที่มีอิทธิพลต่อ ความสำเร็จในวิชาชีพบัญชีหลังเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

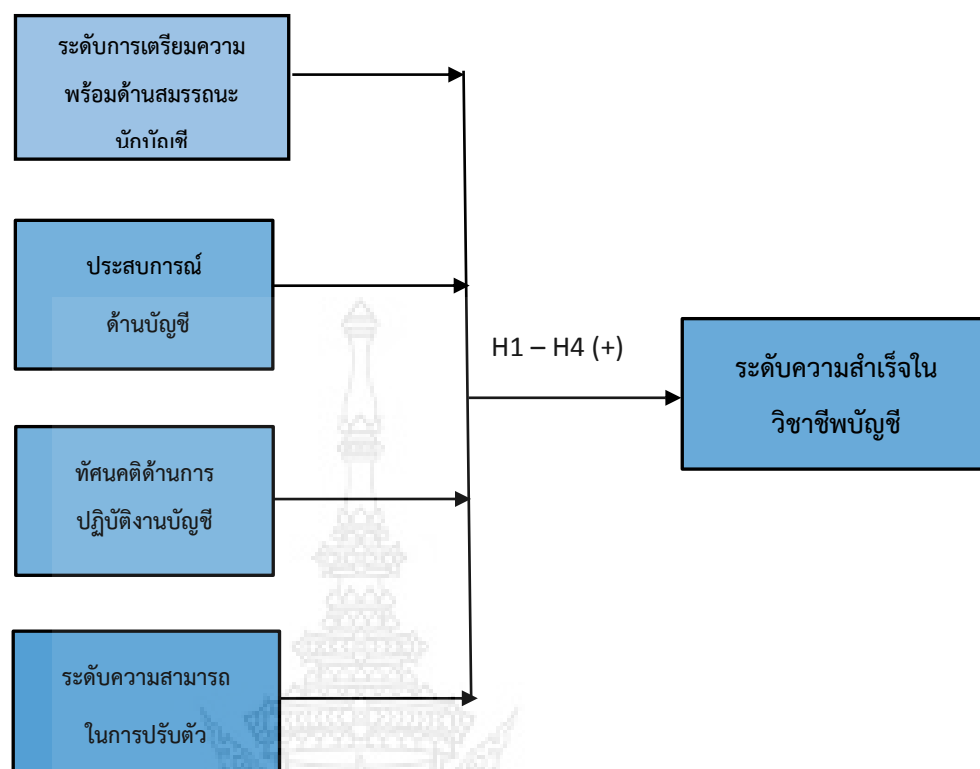
1.3 ขอบเขตของการศึกษา

เป็นงานวิจัยพื้นฐาน เพื่อก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ เกี่ยวกับสมมติฐานและสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปซึ่งทำให้เห็นถึงแนวคิด ทฤษฎี หรือบทสรุปที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันด้านวิชาชีพจากประสบการณ์จริงที่สามารถสังเกตได้ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ จากแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้น ผู้ตอบแบบสอบถามคือ นักบัญชีที่ปฏิบัติงานในธุรกิจในระดับต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงนักบัญชีที่ปฏิบัติงานในสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพและปริมณฑล จำนวน 400 คน

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.4.1 ทำให้ทราบถึงระดับความพร้อมด้านสมรรถนะของนักบัญชีไทย และระดับความสามารถในการปรับตัวของนักบัญชีไทยหลังจากมีการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และผลกระทบด้านการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชี
- 1.4.2 ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระดับความสามารถของนักบัญชีไทย ทักษะ ประสบการณ์ และความสามารถในการปรับตัว เพื่อสร้างความพร้อมในการแข่งขันด้านวิชาชีพทั้งในประเทศไทยและประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.6 คำนิยามศัพท์

ระดับความสำเร็จในวิชาชีพบัญชี คือ ระดับของความพึงพอใจ เกี่ยวกับ ความมั่นคง ความมุ่งมั่น หรือความสุข ความภูมิใจในการปฏิบัติงานด้านบัญชีอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล การพัฒนาความรู้ความสามารถในด้านวิชาชีพ เพื่อก่อให้เกิดรายได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนในชีวิต

ระดับการเตรียมความพร้อมด้านสมรรถนะนักบัญชี คือระดับของการปฏิบัติตนที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี เช่น 1) การพัฒนาความรู้ ประสบการณ์ ทักษะ ทั้งด้านวิชาชีพบัญชี เช่น การอบรมพัฒนาความรู้ด้านวิชาชีพบัญชี กฎหมาย ภาษีอากร เป็นต้น; 2) การศึกษาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับรายการเชิงเศรษฐกิจ สภาพแวดล้อมของธุรกิจ; 3) การเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กร สังคมสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคอาเซียน ด้านภาษา การติดต่อสื่อสารที่ต้องใช้ทั้งภาษาอังกฤษ วัฒนธรรมประจำชาติ ขนบธรรมเนียมประเพณี และ ภาษาที่ใช้ในแต่ละประเทศในภูมิภาคอาเซียน; 4) ประสบการณ์ ในการดูงาน ปฏิบัติงานด้านวิชาชีพบัญชี และทักษะในการปฏิบัติงานที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ระดับความรู้และทักษะด้านวิชาชีพบัญชี หมายถึง ความพร้อมในการแสวงหาความรู้ ทักษะด้านมาตรฐานวิชาชีพบัญชี เช่น มาตรฐานการบัญชี มาตรฐานรายงานทางการเงิน มาตรฐานการสอบบัญชี จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี เป็นต้น รวมถึง ประสบการณ์ด้านการฝึกอบรม การเรียนรู้

ประสบการณ์ด้านการทำบัญชี เพื่อให้มีความพร้อมและทันต่อเหตุการณ์ รายการเชิงเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลง รวมถึงมาตรฐานการบัญชีที่มีการเปลี่ยนแปลง

ระดับความรู้และทักษะด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานด้านบัญชี หมายถึง ความพร้อมในการแสวงหาความรู้ ทักษะด้านธุรกิจที่ปฏิบัติงาน ด้านกฎหมาย ภาษีอากร เศรษฐกิจ การเงิน ฯลฯ รวมถึง ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ คู่แข่งขันและสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการใช้นโยบายการบริหาร และการบัญชี รวมถึงประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ทักษะด้านการติดต่อสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียน หมายถึง ความพร้อมในการเตรียมตัว ด้านทักษะการใช้ภาษาทั้งการฟัง การอ่าน การพูด การเขียนรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและชีวิตประจำวัน ด้วยภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียนในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมถึงการปฏิบัติงานในสถานที่ใหม่ในอนาคต

ประสบการณ์ด้านการบัญชี คือ ระยะเวลาในการทำงานบัญชี (ปี) ของนักบัญชีอิสระ หรือนักบัญชีที่ปฏิบัติงานในกิจการ หรือสำนักงานบัญชี หรือการปฏิบัติงานในวิชาชีพบัญชีอื่น เช่น ด้านการบัญชีบริหาร การภาษีอากร ด้านการตรวจสอบภายใน ด้านการสอบบัญชี โดยนับตั้งแต่ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานโดยขึ้นทะเบียนเป็นนักบัญชีกับสภาวิชาชีพและปฏิบัติงานตามข้อกำหนดของสภาวิชาชีพจนถึงปัจจุบัน

ทัศนคติด้านการปฏิบัติงานบัญชี คือ มุมมองความคิดเห็นภายในทั้งเชิงบวกและเชิงลบที่มีต่อความมุ่งมั่นที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานในวิชาชีพบัญชี เช่น ด้านการจัดทำและนำเสนองบการเงิน ด้านบัญชีการเงิน ด้านบัญชีบริหาร ด้านการตรวจสอบบัญชี และการตรวจสอบภายใน ด้านภาษีอากร และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และประสิทธิภาพการปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ

ระดับความสามารถในการปรับตัว คือ ระดับของการยอมรับสิ่งใหม่ หรือความกล้าที่จะทำหลายสิ่งใหม่ และการเข้ากันได้ดีกับสภาพแวดล้อมใหม่ เพื่อนร่วมงานใหม่ องค์กร หรือ ประเทศในภูมิภาคอาเซียนประยุกต์ หรือรวมถึงความสามารถในการเข้าสมาคมกับคนอื่น การปรับใช้ ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์หรือการบูรณาการความรู้ ทักษะ ในการใช้ชีวิตประจำวัน ได้เป็นอย่างดี ไม่เกิดอาการซึมเศร้า และสามารถใช้ชีวิตได้อย่างปกติสุข

นักบัญชี หมายถึง ผู้มีคุณสมบัติการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 และ พ.ศ.2547 เป็นสมาชิกของสภาวิชาชีพบัญชี โดยปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ ภูมิลำเนาตามบัญชีวิชาชีพบัญชี ซึ่งสำเร็จการศึกษาด้านวิชาการบัญชีในระดับปริญญาตรีในหลักสูตรบัญชีบัณฑิต หรือสูงกว่า และปฏิบัติงานด้านวิชาการบัญชี ได้แก่ บัญชีบริหาร ด้านการศึกษา บัญชีภาษีอากร บัญชีการเงิน ด้านการตรวจสอบภายใน และการสอบบัญชี ด้านระบบสารสนเทศทางการบัญชี เป็นต้น

ระดับการใช้ดุลยพินิจของนักบัญชี คือ ระดับของการให้ความเห็น หรือข้อสังเกตของนักบัญชี ในการปฏิบัติงาน เช่น การพิจารณา ตัดสินใจเกี่ยวกับรายการบัญชีที่มีความสำคัญต่อความน่าเชื่อถือ ของงบการเงิน ความเสี่ยงที่มีสาระสำคัญ การจัดทำและนำเสนองบการเงิน หรือประเด็นปัญหาสำคัญที่ ผู้สอบบัญชีพบในระหว่างการสอบบัญชีและความเสี่ยงจากการทุจริต ผู้สอบบัญชีจึงต้องใช้การตัดสินใจ โดยใช้เหตุผลและหลักการบัญชี ในการเลือกว่าเรื่องใดเป็น เรื่องสำคัญที่ควรนำเสนอในรายงานของ ผู้สอบบัญชี และการแสดงความเห็นของผู้สอบบัญชีในงบการเงิน

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

งานวิจัยเรื่อง “ระดับการเตรียมความพร้อมด้านสมรรถนะนักบัญชีไทย ความสามารถในการปรับตัวและความสำเร็จในวิชาชีพบัญชีหลังเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” สำหรับในบทนี้ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม ดังนี้

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
- 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.3 สมมติฐานการวิจัย

2.1 แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเรื่อง “ระดับการเตรียมความพร้อมด้านสมรรถนะนักบัญชีไทย ความสามารถในการปรับตัวและความสำเร็จในวิชาชีพบัญชีหลังเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” มีแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

2.1.1 แนวปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีไทย ตามมาตรฐานการบัญชีสำหรับ NPAs และ SMEs (สภาวิชาชีพบัญชี, 2557)

แนวปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีไทยสำหรับกิจการ NPAs และ SMEs มีเนื้อหา ดังนี้

1. กรอบแนวคิดสำหรับมาตรฐานรายงานทางการเงิน (ปรับปรุง 2557)

1.1 มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 7 (ปรับปรุง 2557) เรื่องงบกระแสเงินสด เป็นมาตรฐานการบัญชีที่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นโดยมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศฉบับที่ 7 เรื่องงบกระแสเงินสด (IAS 7: Statement of Cash Flows, Bound Volume 2013) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในอดีตของเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดของกิจการ ผ่านทางงบกระแสเงินสดซึ่งจำแนกกระแสเงินสดในระหว่างงวดออกเป็น กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (Cash Flow from Operating Activities); กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน (Cash Flow from Investing Activities); และกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน (Cash Flow from Financing Activities) โดยสามารถแสดงส่วนของกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานทางตรงหรือทางอ้อมก็ได้

ขอบเขตของมาตรฐานนี้ กำหนดให้กิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็ (TFRS for SMEs) ต้องมีการจัดทำงบกระแสเงินสดให้เป็นไปตามข้อกำหนดในมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ โดยใช้เกณฑ์เงินสด และต้องแสดงงบกระแสเงินสดเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินของกิจการที่นำเสนอ

ในแต่ละงวดเปรียบเทียบปีปัจจุบันกับปีก่อน ผู้ใช้งบการเงินจะทราบถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดที่เพิ่มขึ้น หรือลดลง และสามารถวิเคราะห์กิจกรรมหลักที่ก่อให้เกิดรายได้และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน การลงทุนและการจัดหาเงิน รวมถึงเงินสดที่กิจการต้องการในการดำเนินงาน เพื่อชำระค่าภาระผูกพัน และเพื่อจ่ายค่าตอบแทน ดังนั้น งบกระแสเงินสดเป็นข้อมูลที่ช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์สุทธิของกิจการ โครงสร้างทางการเงินของกิจการ ความสามารถในการบริหารจัดการทางการเงินในอดีตและการประมาณกระแสเงินสดในอนาคต และใช้ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไร กระแสเงินสดสุทธิ ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในระดับราคา วิเคราะห์สภาพคล่องและความอยู่รอดของธุรกิจในอนาคต ในขณะที่กิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (TFRS for NPAEs) นั้นไม่มีการปฏิบัติตามมาตรฐานนี้

1.2 มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 12 (ปรับปรุง 2557) เรื่อง ภาษีเงินได้ เป็นมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดวิธีปฏิบัติสำหรับภาษีเงินได้ ประเด็นหลักของการบัญชีเกี่ยวกับภาษีเงินได้อยู่ที่การรับรู้ผลกระทบทางภาษีทั้งในงวดปัจจุบันและอนาคต จาก 1) การได้รับประโยชน์ในอนาคตซึ่งมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์และการจ่ายชำระในอนาคตซึ่งมูลค่าตามบัญชีของหนี้สินที่รับรู้ในงบแสดงฐานะทางการเงินของกิจการ โดยพิจารณาความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ว่าการได้รับประโยชน์ หรือการจ่ายชำระในอนาคตจากมูลค่าตามบัญชีดังกล่าวมีผลทำให้กิจการชำระภาษีเพิ่มขึ้น หรือ ลดลง ทำให้ต้องมีการรับรู้รายการสินทรัพย์หรือหนี้สินภาษีเงินได้รอตัดบัญชี เว้นแต่รายการดังกล่าวไม่ก่อให้เกิดผลกระทบทางภาษี และ 2) รายการและเหตุการณ์อื่นของงวดปัจจุบันที่รับรู้ในงบการเงินของกิจการ กิจการต้องมีการรับรู้รายการดังกล่าวนี้ เมื่อกิจการมีการรับรู้รายการในข้อ 1) อันเป็นลักษณะเดียวกัน ดังนั้นหากกิจการรับรู้รายการและเหตุการณ์อื่นในงบกำไรขาดทุน กิจการก็ต้องบันทึกรายการภาษีที่เกี่ยวข้องในกำไรหรือขาดทุนด้วยเช่นเดียวกัน ส่วนรายการที่รับรู้โดยตรงไปยังส่วนของผู้ถือหุ้น กิจการต้องบันทึกรายการภาษีที่เกี่ยวข้องกับรายการนั้นในส่วนของผู้ถือหุ้นเช่นกัน อย่างไรก็ตาม มาตรฐานนี้อนุญาตให้กิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะนั้นสามารถเลือกปฏิบัติตามมาตรฐานฉบับนี้ได้

นอกจากนี้ มาตรฐานฉบับนี้ได้กำหนดเกี่ยวกับการรับรู้สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชีที่เกิดจากผลขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้หรือเครดิตภาษีที่ยังไม่ได้ใช้ การแสดงรายการภาษีเงินได้ในงบการเงินและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับภาษีเงินได้ โดยเฉพาะภาษีเงินได้รอตัดบัญชีต้องจัดประเภทเป็นสินทรัพย์หรือหนี้สินไม่หมุนเวียน และยังมีข้อกำหนดที่เข้มงวดเกี่ยวกับการหักลบสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชีและหนี้สินภาษีเงินได้รอตัดบัญชีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแสดงรายการสำหรับเครื่องมือทางการเงิน ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 32 เมื่อมีการประกาศใช้

1. มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 19 (ปรับปรุง 2557) เรื่อง ผลประโยชน์พนักงาน มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดวิธีปฏิบัติทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผลประโยชน์ของพนักงาน โดยการรับรู้ 1) หนี้สิน เมื่อพนักงานได้ให้บริการเป็นการแลกเปลี่ยนกับ

ผลประโยชน์พนักงานที่กิจการจะจ่ายให้ในอนาคต และ 2) รับรู้ค่าใช้จ่าย เมื่อกิจการได้รับผลประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่เกิดจากการให้บริการของพนักงานเป็นการแลกเปลี่ยนกับผลประโยชน์ของพนักงาน มาตรฐานฉบับนี้มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการรับรู้รายการทางบัญชี การนำเสนอและการเปิดเผยข้อมูลของผลประโยชน์พนักงานระยะสั้น ได้แก่ 1) ผลประโยชน์ของพนักงานหลังจากออกจากงาน ผลประโยชน์ระยะยาวอื่น และผลประโยชน์เมื่อเลิกจ้าง; 2) ผลประโยชน์พนักงาน หมายถึง สิ่งตอบแทนทุกรูปแบบที่กิจการให้เพื่อแลกเปลี่ยนกับบริการที่ได้รับจากพนักงานหรือการเลิกจ้าง; 3) ผลประโยชน์ระยะสั้นของพนักงาน หมายถึง ผลประโยชน์ของพนักงาน (ที่มีใช้ผลประโยชน์เมื่อเลิกจ้าง) ซึ่งคาดว่าจะจ่ายชำระทั้งจำนวนก่อน 12 เดือนหลังวันสิ้นรอบระยะเวลารายงานประจำปีที่พนักงานได้ให้บริการที่เกี่ยวข้อง ผลประโยชน์หลังจากออกจากงาน หมายถึง ผลประโยชน์ของพนักงาน (ที่มีใช้ผลประโยชน์เมื่อเลิกจ้างและผลประโยชน์ระยะสั้นของพนักงาน) ซึ่งมีการจ่ายหลังจากการจ้างงานนั้นได้สิ้นสุดลง

2. ผลประโยชน์ระยะยาวอื่นของพนักงาน หมายถึง ผลประโยชน์ทั้งหมดของพนักงานที่มีใช้ผลประโยชน์ระยะสั้นของพนักงาน ผลประโยชน์หลังจากออกจากงาน และผลประโยชน์เมื่อเลิกจ้าง

3. ผลประโยชน์เมื่อเลิกจ้าง หมายถึง ผลประโยชน์ของพนักงานที่ให้เพื่อแลกเปลี่ยนกับการเลิกจ้างงานของพนักงาน ซึ่งเป็นผลจากข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้ 1) การตัดสินใจของกิจการที่จะเลิกจ้างพนักงานก่อนวันออกจากงานตามปกติ หรือ 2) การตัดสินใจของพนักงานที่จะยอมรับข้อเสนอของผลประโยชน์เพื่อแลกเปลี่ยนกับการเลิกจ้าง

วัตถุประสงค์ของการปรับปรุงมาตรฐานการบัญชี เพื่อให้สอดคล้องในการนำเสนอข้อมูลรายการทางการเงินที่ตรงกับรายการเชิงเศรษฐกิจของกิจการได้อย่างถูกต้อง สามารถเปิดเผยข้อมูลได้อย่างครบถ้วน รวมถึงความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับโครงการผลประโยชน์ เงื่อนไข ข้อเสนอที่เกี่ยวข้องกับการทำผลประโยชน์เมื่อเลิกจ้าง ให้เสร็จสิ้นพร้อมกับผลประโยชน์พนักงานอื่น การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญเกี่ยวกับโครงการผลประโยชน์มีดังนี้

- การรับรู้กำไรขาดทุนจากการประมาณการทางคณิตศาสตร์ประกันภัย (Actuarial Gains and Losses) ทันทีผ่านงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ (Other Comprehensive Income: OCI) โดยไม่ผ่านงบกำไรขาดทุน;

- กิจการไม่สามารถบันทึกต้นทุนบริการ เลื่อนเวลาและไปทยอยรับรู้ต้นทุนดังกล่าวในอดีตที่พนักงานยังไม่มีสิทธิ์ ตามระยะเวลาที่เหลือก่อนจะได้รับสิทธิ์ในอนาคต ซึ่งรายการนี้จะถูกรับรู้ตามวันที่เหตุการณ์เกิดขึ้นก่อนระหว่างที่มีการแก้ไขผลประโยชน์ / ลดขนาดโครงการ หรือวันที่มีการรับรู้ต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการปรับโครงสร้างหรือเลิกจ้าง

- มีการเปลี่ยนแปลงรายการรับรู้ในสินทรัพย์และหนี้สินของโครงการ ผลประโยชน์ในงบกำไรขาดทุนเกี่ยวกับ รายการดอกเบี้ยสุทธิ และต้นทุนบริการ รวมถึงการวัดมูลค่า

และการรับรู้รายการในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ เช่น กำไรขาดทุนทางคณิตศาสตร์ประกันภัย ผลต่างระหว่างผลตอบแทนจากสินทรัพย์โครงการกับรายได้ดอกเบี้ยจากสินทรัพย์โครงการ (ที่คำนวณเป็นส่วนหนึ่งในดอกเบี้ยสุทธิ)

- กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับรายการที่ใช้เป็นสมมติฐานทางคณิตศาสตร์ประกันภัย เช่น ต้นทุนการบริหารจัดการที่รวมอยู่ในผลตอบแทนจากสินทรัพย์โครงการ การชำระผลประโยชน์ ภาษีค้างจ่ายที่เหลืออยู่ของสินทรัพย์โครงการ เป็นต้น

ดังนั้น สำหรับมาตรฐาน TAS12 และ TAS19 เป็นมาตรฐานที่กิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก (SMEs) ต้องปฏิบัติตาม ในขณะที่กิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (NPAEs) นั้น อาจเลือกใช้วิธีปฏิบัติตามมาตรฐานนี้ได้ ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามโดยสมัครใจ

2.1.2 ธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ครอบคลุมกิจการ 3 กลุ่ม ดังนี้

1. กิจการผลิต (Production Sectors) ซึ่งรวมถึงกระบวนการผลิตในภาคเกษตรกรรม (Agricultural Processing); ภาคอุตสาหกรรม (Manufacturing Processing); และเหมืองแร่

2. ธุรกิจการค้า (Trading Sectors) ครอบคลุมถึง ธุรกิจการค้าส่ง (Wholesalers) และธุรกิจค้าปลีก (Retailers)

3. ธุรกิจบริการ (Service Sectors) เป็นธุรกิจที่อาจผลิตสินค้าให้กับผู้บริโภคหรือผู้ผลิตรายอื่น ๆ ซึ่งธุรกิจการให้บริการมีความหลากหลาย แตกต่างกันอย่างมากมาย เช่น ธุรกิจโรงพยาบาล ธนาคาร สิ่งพิมพ์ การติดต่อสื่อสาร โทรคมนาคม เป็นต้น

ความสำคัญของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นวิสาหกิจที่มีความเหมาะสม มีความคล่องตัวในการปรับสภาพให้เข้ากับสถานการณ์ทั่วไปของประเทศ และยังเป็นวิสาหกิจที่ใช้เงินทุนในจำนวนที่ต่ำกว่าวิสาหกิจขนาดใหญ่ และช่วยรองรับแรงงานจากภาคเกษตรกรรมเมื่อหมดฤดูกาลเพาะปลูก รวมถึงเป็นแหล่งที่สามารถรองรับแรงงานที่เข้ามาใหม่เป็นการป้องกันการอพยพของแรงงานเข้ามาหางานในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ซึ่งช่วยกระจายการกระจุกตัวของโรงงานกิจการวิสาหกิจฯ ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลไปสู่ภูมิภาค ก่อให้เกิดการพัฒนาความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจทั้งในส่วนภูมิภาคและของประเทศอย่างยั่งยืนต่อไป วิฤติเศรษฐกิจที่ผ่านมาได้สร้างความเสียหายให้กับนักธุรกิจจำนวนมาก ซึ่งก็มีหลายหน่วยงานที่ระดมความคิดเห็นและแนวทางแก้ไขปัญหา เช่น ส่งเสริมการส่งออก เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ส่งเสริมธุรกิจท่องเที่ยวต่าง ๆ มาตรการที่ได้กล่าวมานั้น ยังได้รวมถึงข้อสรุปการสนับสนุนและส่งเสริมธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก ซึ่งมีมากกว่า 90% ของจำนวนทั้งหมดในประเทศประกอบด้วย กิจการผลิต การค้า และธุรกิจบริการมากกว่า

นั้น ธุรกิจขนาดย่อมยังมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ ดังเช่น 1) ช่วยสร้างงาน; 2) สร้างมูลค่าเพิ่ม; 3) สร้างเงินตราต่างประเทศเข้าสู่ประเทศ; 4) ลดการนำเข้าสินค้าต่างประเทศ ช่วยประหยัดเงินตราไม่ให้ไหลออกต่างประเทศจนขาดดุลการค้า; 5) เป็นจุดเริ่มต้นในการประกอบการธุรกิจในระดับรากหญ้า และสร้างเสริมประสบการณ์; 6) เชื่อมโยงกับกิจกรรมขนาดใหญ่ และภาคการผลิตอื่น ๆ; 7) เป็นแหล่งพัฒนาทักษะฝีมือ แรงงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพสู่ความได้เปรียบเชิงแข่งขันและความยั่งยืน; และ 8) สร้างความเข้มแข็งให้กับระบบเศรษฐกิจ

ประโยชน์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม บางครั้งเกิดจากความร่วมมือของกลุ่มคนในชุมชน เพื่อสร้างความเข้มแข็งและรายได้ให้กับคนในหมู่บ้าน ชุมชนและเป็นการพัฒนาการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมด้านสวัสดิการทางเศรษฐกิจของประชาชน เพราะมีการผลิตจำนวนมากถึงครึ่งหนึ่งของสินค้าและบริการทั้งหมด ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจของธุรกิจขนาดย่อมจะเหมือนกับธุรกิจขนาดใหญ่ คือ สร้างรายได้ให้กับชุมชนและประเทศ ช่วยจัดหางานใหม่ นำเสนอนวัตกรรม กระตุ้นการแข่งขัน ช่วยเหลือธุรกิจขนาดใหญ่ตลอดจนผลิตสินค้าและบริการที่มีประสิทธิภาพ ประโยชน์ของธุรกิจขนาดย่อมอาจก่อให้เกิด 1) การสร้างงานใหม่ หรือการขยายธุรกิจขนาดเล็ก การร่วมทุน; 2) การสร้างนวัตกรรมด้าน เทคโนโลยี ความรู้ภูมิปัญญา การเรียนรู้และการสร้างคุณค่าร่วม; 3) การกระตุ้นการแข่งขันทางเศรษฐกิจ และความได้เปรียบเชิงแข่งขัน การควบคุมคุณภาพ และการเพิ่มผลผลิตมาตรฐานของสินค้าและบริการที่เป็นที่ยอมรับ; 4) การได้รับโอกาสสนับสนุนจากธุรกิจ หรือแหล่งเงินทุนได้ง่าย เพราะใช้เงินลงทุนที่ไม่สูงจนเกินไป หรือเป็นแหล่งนำส่งวัตถุดิบป้อนสู่โรงงานอุตสาหกรรม; 5) การเสริมสร้างแบรนด์ผลิตภัณฑ์ OTOP ประสิทธิภาพแรงงาน บริการที่มีประสิทธิภาพ; 6) การมุ่งสร้างความมั่นคง เข้มแข็งด้วยการพึ่งพาตนเองและช่วยสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาประเทศ และการเจริญเติบโตของท้องถิ่น ชุมชน เป็นต้น

ปัญหาและข้อจำกัดที่สำคัญของธุรกิจขนาดย่อม

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีประเด็นปัญหาและข้อจำกัดที่สำคัญ ได้แก่ 1) ปัญหาด้านการตลาด การกระจายสินค้าไปยังผู้บริโภค แหล่งวัตถุดิบ การคมนาคมขนส่ง; 2) การขาดแคลนเงินทุน โดยเฉพาะเงินทุนหมุนเวียน และการให้คำปรึกษาจากสถาบันการเงิน, 3) ปัญหาด้านแรงงาน ความชำนาญและทักษะ ความคิดสร้างสรรค์, 4) ปัญหาด้านเทคโนโลยีการผลิต การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์และบริการ, 5) ปัญหาด้านการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ การควบคุมต้นทุน, 6) ปัญหาการขาดการสนับสนุนส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง จากภาครัฐและเอกชน สู่ความยั่งยืน

ความแตกต่างระหว่างมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ความแตกต่างระหว่างมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กิจการที่ไม่ได้มีส่วนได้เสียสาธารณะ และกิจการที่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (TFRS for SMEs TFRS for NPAEs และ PAEs) แสดงในตารางที่ 1 ดังแสดงข้างล่างนี้

รายการ	TFRS for PAEs	TFRS for NPAEs	TFRS for SMEs
การวัดมูลค่า	- ใช้หลักการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย (Actuarial Valuation Method)	- รับรู้ผลประโยชน์พนักงานเป็นส่วนหนึ่งของการประมาณการหนี้สิน ซึ่งต้องคำนวณโดยใช้ประมาณการที่ดีที่สุด - อนุญาตให้สามารถเลือกปฏิบัติตาม TFRS for PAEs ได้	- สอดคล้องกับหลักการที่กำหนดใน TAS 19 - อนุญาตให้ใช้วิธีอย่างง่ายในการคำนวณมูลค่ายุติธรรมของภาระผูกพันตามโครงการผลประโยชน์

ตาราง 2-1: ความแตกต่างระหว่าง TFRS for SMEs TFRS for NPAEs และ PAEs

2.1.3 แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อม (Readiness)

ความพร้อม หมายถึง ความสามารถในการเตรียมตัวทั้งทางกาย และจิตใจที่จะเรียนรู้ เช่น ความอยากเรียน ความมุ่งมั่น การมีทักษะ และมีการเตรียมพื้นฐานที่เหมาะสม (พัชรี สวนแก้ว, 2536) นอกจากนี้ ยังหมายรวมถึง สภาพหรือคุณภาพการเตรียมความพร้อมอันเนื่องจากการเตรียมการ ความถนัด ความพอใจ หรือความกระตือรือร้น (Thatcher, 1970) ที่เกิดจากวุฒิภาวะทางกายภาพ วุฒิภาวะทางปัญญา ความรู้พื้นฐาน หรือประสบการณ์เดิม อีกทั้งยังหมายถึง ความตั้งใจ แรงจูงใจ หรือสภาพจิตใจที่ส่งเสริมให้เกิดความอยาก หรือความมุ่งมั่นนั้น (Lefrancois, 1988)

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2524) อธิบายว่า ความพร้อม เป็นสภาพความสมบูรณ์ของร่างกาย และจิตใจ พร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งทางร่างกาย เช่น วุฒิภาวะ ความเจริญเต็มที่ของร่างกาย สมอง จิตใจ ที่ทำให้เกิดแรงขับเคลื่อนตามเป้าหมายหรือสิ่งที่มุ่งหวัง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ รักรวิชัย (2535) ที่แบ่งองค์ประกอบของความพร้อมออกเป็น 4 องค์ประกอบดังนี้

1. องค์ประกอบทางด้านร่างกาย เป็นกระบวนการของการพัฒนาทางด้านกายภาพ ที่เจริญเติบโต ตามสภาวะทางธรรมชาติ เช่น การได้ยิน การมองเห็น การเคลื่อนไหว การเรียนรู้ทางกาย และการเคลื่อนไหวต่าง ๆ
2. องค์ประกอบทางด้านอารมณ์ เช่น ความต้องการการเรียนรู้ ความพึงพอใจ ความสนใจ การรับรู้ การอยากรู้ อยากเห็น การสังเกต ความนิ่ง และความมั่นคงทางอารมณ์
3. องค์ประกอบการเรียนรู้ทางสังคม เช่น ความรู้การเรียนรู้จากสังคม สิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดประสบการณ์ การรับรู้ทางสังคม วิถีชีวิต ประสบการณ์ วัฒนธรรม และภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน
4. องค์ประกอบทางด้านสติปัญญา เช่น ความสามารถในการใช้ดุลยพินิจ การตัดสินใจ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ความเข้าใจ ความสามารถในการเรียนรู้ ความคิดสร้างสรรค์ การใช้ในการคิดแก้ไขปัญหา ความคิดเชิงเหตุ – ผล เป็นต้น

ในงานวิจัยนี้อธิบายความพร้อมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานด้านวิชาชีพในการก้าวจากนักบัญชีไทยสู่การเป็นนักบัญชีอาเซียน ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ที่ต้องใช้การเรียนรู้ ความสามารถและทักษะในประสบการณ์ใหม่ สังคมและชุมชนใหม่ ปัจจัยประการที่สำคัญในการเตรียมความพร้อมด้านสมรรถนะ ประกอบด้วย ด้านทักษะความรู้ทางวิชาชีพ ด้านทักษะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานทางวิชาชีพ ด้านทักษะการติดต่อสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียน รวมถึงการปรับตัวและทักษะอื่น ๆ ที่จำเป็นเพื่อให้การประกอบวิชาชีพอย่างมืออาชีพและประสบความสำเร็จจากการปฏิบัติงานในวิชาชีพ

ทักษะทางวิชาชีพ สำหรับผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี

คณะกรรมการวิชาชีพบัญชี ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการศึกษา สภาวิชาชีพบัญชี (2550) ด้านมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ สำหรับผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี (International Education Standards for Professional Accountants: IES) ฉบับที่ 3 ได้ให้คำนิยามเกี่ยวกับทักษะทางวิชาชีพบัญชี ที่ระบุว่านักบัญชีต้องมีทักษะ 5 ด้าน ดังนี้

1. ทักษะทางปัญญา (Intellectual Skills) โดยแบ่งเป็น 6 ระดับ เรียงลำดับจากน้อยไปหามาก เช่น ความรู้ ความเข้าใจ สามารถวิเคราะห์ ประยุกต์ หรือปรับใช้ การสังเคราะห์ได้ ซึ่งช่วยให้เกิดองค์ความรู้ในหลาย ๆ ด้าน เป็นการบูรณาการจากหลายศาสตร์ ทำให้สามารถคาดการณ์ และประเมินผลได้อย่างแม่นยำ สามารถประเมินคุณค่าได้ ปัจจัยสำคัญ คือ บุคคลที่พร้อมที่เป็นผู้ประกอบการวิชาชีพนั้น ต้องบรรลุระดับสูงที่สุดของทักษะเหล่านี้ เพื่อสามารถช่วยให้เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติที่โดดเด่นเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพมืออาชีพ มีทักษะทางปัญญาที่ช่วยแก้ไขปัญหา การตัดสินใจ การใช้ดุลยพินิจที่ดีในการแก้ไขสถานการณ์ที่ซับซ้อนขององค์กรได้ ทักษะทางปัญญาที่จำเป็น ประกอบด้วย 1) ความสามารถในการกำหนด ได้มา จัดหา เข้าสารสนเทศที่จำเป็นและเกี่ยวข้องต่อการตัดสินใจ; 2) ชีตความสามารถในการสืบค้น สอบถาม วิจัย ความคิดเชิงเหตุ-ผล และการวิเคราะห์; 3) ความสามารถที่จะระบุและแก้ไขปัญหาที่ไม่เคยเจอมาก่อน การปรับตัวในสภาวะแวดล้อมใหม่ เป็นอย่างดี เป็นต้น

2. ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติการ และทักษะการปฏิบัติหน้าที่ (Technical and Functional Skills) ประกอบด้วย ทักษะทั่วไป และทักษะเฉพาะเจาะจง สำหรับผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ซึ่งรวมถึง 1) ด้านความเชี่ยวชาญในการวิเคราะห์ตัวเลข (การใช้คณิตศาสตร์และสถิติ) และความชำนาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ; 2) การวิเคราะห์โดยใช้แบบจำลองการตัดสินใจและความเสี่ยง (Decision Model and Risk Analysis); 3) การประเมินค่า; 4) การรายงาน; และ 5) ความรู้ด้านกฎหมายและกฎเกณฑ์ข้อบังคับ

3. ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล (Personal Skills) เกี่ยวข้องกับทัศนคติ และพฤติกรรมของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี การพัฒนาทักษะเหล่านี้ จะช่วยให้การเรียนรู้ของบุคคล ในการปรับตัวและความพร้อมในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เป็นอย่างดี ได้แก่ 1) ความสามารถในการจัดการตนเอง; 2) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การโน้มน้าวผู้อื่น และการเรียนรู้ด้วยตนเอง; 3) ความสามารถในการเลือก

และเรียงลำดับความสำคัญ การบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมายและเป็นไปตามกำหนดเวลา; 4) ความสามารถที่จะเข้าร่วมและปรับตัวให้เข้าหรือทันกับการเปลี่ยนแปลง; 5) ความสามารถในการปรับค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณ และทัศนคติให้เข้ากับการตัดสินใจ; และ 6) ความระมัดระวังรอบคอบ หรือความระมัดระวังสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพ

4. ทักษะทางการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร (Interpersonal and Communication Skills) ซึ่งช่วยให้ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีสามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดีทั้งภายในและภายนอกองค์กร สามารถรับและส่งผลสารสนเทศได้อย่างถูกต้อง สามารถตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผลและมีประสิทธิภาพ ส่วนประกอบของทักษะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ได้แก่ 1) การทำงานร่วมกับผู้อื่นในกระบวนการปรึกษาหารือกับเพื่อน เพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง; 2) สามารถทำงานเป็นกลุ่ม มีความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี; 3) มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่ต่างวัฒนธรรมและความคิดเห็นที่แตกต่างกันได้; 4) มีความสามารถในการเจรจาต่อรอง หาหนทางในการแก้ไขปัญหาและกำหนดข้อตกลงร่วมกันในสถานการณ์ทางวิชาชีพ; 5) การทำงานในวัฒนธรรมที่แตกต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถนำเสนอ อภิปราย รายงานและการปกป้องมุมมองของตนอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการเขียนและการพูดทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ; และ 6) ทักษะการฟังการอ่าน และการวิเคราะห์ (sort and sift) ได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ มีประสิทธิภาพ รวมถึงการให้ความสำคัญกับวิถีชีวิต วัฒนธรรมและภาษาที่แตกต่าง การให้เกียรติและการเคารพซึ่งกันและกัน

5. ทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ (Organization and Business Management Skills) ซึ่งในปัจจุบันมีความสำคัญเพิ่มขึ้นอย่างมากต่อผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในการเรียกร้องให้มีการแสดงบทบาทในเชิงรุก เพื่อช่วยให้มีการจัดการองค์กร สะท้อนบทบาทที่เด่นชัดของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ในการมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นเหตุผลที่ทำให้ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีต้องมีความรู้ด้านธุรกิจมากขึ้น การวิเคราะห์คู่แข่ง การตระหนักถึงมุมมองในหลาย ๆ ด้าน ทักษะการบริหารจัดการนั้นรวมถึง 1) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ อันเป็นการบริหารจัดการด้านบุคคลและทรัพยากรให้เกิดความคุ้มค่า; 2) ความสามารถที่จะจัดแบ่งหน้าที่การงานและการมอบหมายงานเพื่อกระตุ้นศักยภาพและการพัฒนาความรู้ ทักษะของบุคลากร; 3) ภาวะการเป็นผู้นำ; และ 4) การพิจารณาการตัดสินใจอย่างมีอาชีพที่เชี่ยวชาญประสบการณ์

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2.1 งานวิจัยด้านมาตรฐานการบัญชี

ดร.วรศักดิ์ ทุมมานนท์ และวิภาดา ตันติประภา (2555) ได้ศึกษาเรื่องผลกระทบของการนำมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 19 เรื่อง ผลประโยชน์ของพนักงานมาใช้กับงบการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชี 2554 เนื่องจากสภาวิชาชีพบัญชีได้ออกมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 19 เรื่อง ผลประโยชน์พนักงาน โดยกำหนดให้มีผลบังคับในปี พ.ศ. 2554 เป็นครั้งแรกโดยมีมาตรฐานการบัญชี

ฉบับนี้กำหนด ให้กิจการต้องรับรู้ค่าใช้จ่ายและประมาณการหนี้สินที่เกี่ยวข้องในงวดที่เกิดค่าใช้จ่ายทันที ซึ่งทำให้กิจการยังไม่เคยรับรู้รายการดังกล่าว ต้องมีการปรับย้อนหลังในงบการเงิน อย่างไรก็ตาม สภาวิชาชีพฯ ได้มีทางเลือก 4 ทางเลือกให้กิจการ คือ 1) รับรู้โดยทันทีเป็นค่าใช้จ่ายทั้งจำนวน 2) รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายตามวิธีเส้นตรงภายในระยะเวลา 5 ปี นับจากวันที่นำมาตราฐานการบัญชีฉบับนี้มาใช้ 3) รับรู้โดยปรับกับกำไรสะสมต้นงวดของปี พ.ศ. 2554 4) รับรู้โดยใช้วิธีปรับย้อนหลัง

ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรพล ถวัลยวิจิตร และ ปิยาภรณ์ อาสาทรงธรรม (2555) ซึ่งอธิบายผลกระทบจากการนำมาตราฐานการบัญชีผลประโยชน์พนักงานไปใช้ในธุรกิจกรณีศึกษาสถาบันการเงินไทย ซึ่งให้เห็นถึงว่า การนำมาตราฐานการบัญชีฉบับที่ 19 เรื่อง ผลประโยชน์พนักงาน มาใช้นั้นสามารถสะท้อนภาพระหว่างการเกิดค่าใช้จ่ายจับคู่บริการที่ได้รับจากพนักงาน ซึ่งถือว่าเป็นแนวคิดที่จะทำให้สามารถแสดงมูลค่าของพนักงานที่อยู่ในงบการเงินในอดีตว่าสามารถให้ประโยชน์ในระยะต่าง ๆ ที่ผู้บริหารได้ทำการประมาณไว้ และสามารถสะท้อนแนวคิดของผู้บริหารมาสู่การนำเสนอในงบการเงินได้กล่าวคือ หากมีสินทรัพย์ในรูปเงินกองทุนจำนวนมาก อาจหมายถึงจำนวนพนักงานที่มีจำนวนมากหรือมีพนักงานที่มีประสิทธิภาพสูงอยู่กับกิจการ ซึ่งคาดว่าจะให้ประโยชน์กับกิจการได้ในอนาคต นอกจากนี้ยังสามารถสะท้อนภาระหนี้สินที่กิจการมีต่อพนักงาน เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับกรณีที่ไม่นำมาตราฐานฉบับนี้มาใช้ หนี้สินที่เป็นภาระผูกพันต้องจ่ายให้แก่พนักงานแสดงจำนวนต่ำไป ซึ่งไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง และสนับสนุนให้ถือปฏิบัติได้ก่อนบังคับใช้ โดยกำหนดให้กิจการเมื่อนำมาตราฐานการบัญชีฉบับนี้มาใช้ครั้งแรก ถ้าหนี้สินในช่วงการเปลี่ยนแปลงมากกว่าหนี้สินที่จะรับรู้ ณ วันที่เดียวกันตามนโยบายบัญชีเดิมของกิจการ กิจการต้องเลือกแนวทางที่จะเพิ่มหนี้สินตามโครงการผลประโยชน์

นอกจากนี้งานวิจัยของ อนงค์ บุญนิธิกุล (2554) อธิบายนโยบายการบัญชีในเรื่อง การรับรู้ผลกำไร และขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย เกี่ยวกับผลประโยชน์ของพนักงานของบริษัทในอุตสาหกรรมพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ที่จัดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า กลุ่มตัวอย่างเลือกวิธีรับรู้เป็นกำไรขาดทุน และวิธีรับรู้เป็นรายการกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน และบริษัทที่มีความสามารถในการทำกำไรที่แตกต่างกันจากการเลือกใช้นโยบายการบัญชีแตกต่างกัน มาตราฐานการบัญชีอนุญาตให้บริษัทเลือกปฏิบัติได้หลายวิธี ได้แก่ เรื่อง การรับรู้ผลกำไร และขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย ที่มีวิธีให้เลือกปฏิบัติ 2 วิธี และเรื่อง การรับรู้ภาระผูกพันผลประโยชน์ของพนักงานในช่วงที่นำมาตราฐานการบัญชีมาใช้เป็นครั้งแรก ที่มีวิธีให้เลือกปฏิบัติ 4 วิธี การเลือกใช้นโยบายการบัญชีของบริษัทจะส่งผลกระทบต่อฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัท

ความสามารถในการจัดท่างบกระแสเงินสด งบกระแสเงินสดตั้งอยู่บนพื้นฐานของของเกณฑ์เงินสด และการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินในการประเมินผลการตัดสินใจทางการเงินของฝ่ายบริหาร ซึ่งเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจดำเนินงาน การตัดสินใจลงทุน และการตัดสินใจ

จัดหาเงินในรอบระยะเวลาที่เสนอรายงาน (วรัศกดิ์ ทุมมานนท์ และวิศรุต ศรีบุญนาถ, 2559) สำหรับมาตรฐานการบัญชีสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (NPAEs) ไม่ได้กำหนดให้กิจการที่จัดทำและนำเสนองบการเงินตามมาตรฐานนี้ ต้องจัดทำกระแสเงินสด อย่างไรก็ตามในการเปลี่ยนประเภทจากกิจการที่เดิมเคยใช้มาตรฐาน NPAEs มาสู่การจัดทำและนำเสนอตามมาตรฐานการบัญชี TFRS for SMEs สำหรับธุรกิจ NPAEs ที่มีความซับซ้อน ก็จะส่งผลให้มีการเปลี่ยนจาก 1 ชุดมาตรฐาน 22 บท กลายเป็น 1 ชุดมาตรฐานใหม่ 35 บท และทำให้นักบัญชีต้องมีการเตรียมความพร้อมด้านความรู้ มาตรฐานการบัญชี การวิเคราะห์รายการเชิงเศรษฐกิจ และรวมถึงความสามารถในการจัดทำกระแสเงินสด การวิเคราะห์งบการเงิน และอื่น ๆ เพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงด้านมาตรฐานการบัญชี และการพัฒนาความรู้ ทักษะด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

สุมินทร เบ้าธรรม (2552) ได้ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชีไทย ผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องที่มีต่อประสิทธิผลในการทำงานของผู้ทำบัญชี ที่เจ้ารับการอบรมในโครงการพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งให้กับวิชาชีพ ของราชชมงคลอีสาน ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของประสิทธิผลในการปฏิบัติงานได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99% ในขณะที่งานวิจัยของดร.ประทีป วิจิทองวัฒนา (2557) พบว่า ประสิทธิภาพการเรียนรู้ เกี่ยวกับความรู้และทักษะ มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านความตรงต่อเวลา ด้านเจตคติ และด้านประสิทธิผลต่อการปฏิบัติงานโดยรวม

ฐิติมา เสริมวิวัฒน์วงศ์ (2555) อธิบายว่า ลักษณะของข้อมูลด้านปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อความพึงพอใจ เจตคติในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน ปัจจัยจูงใจนั้นส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ทั้งฝ่ายบุคลากรและฝ่ายบัญชีการเงิน กรณีศึกษากลุ่มธุรกิจพลังงานแห่งหนึ่ง

จารุณี อภิวัฒน์ไพศาล (2556) ได้อธิบายผลการวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพการเรียนรู้ที่มีผลประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชี ในเขตจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งพบว่า พนักงานที่มุ่งเน้นการให้บริการ การปฏิบัติงานที่ดีจะก่อให้เกิดประสิทธิผลกับองค์กรธุรกิจ โดยเป็นผู้มีคุณลักษณะ เช่น มีทัศนคติที่ดีต่องานบริการ มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย จะมีความสำเร็จในการให้บริการลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลูกค้ามีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และทำงานได้เกินกว่าที่ลูกค้าคาดหวัง

2.2.2 การควบคุมภายในตามแนวทางของ COSO

ระบบการควบคุมภายในเป็นเครื่องมือที่ยังคงมีความสำคัญในการบริหารงาน หากหน่วยงานใดมีการจัดการระบบการควบคุมภายในที่ดีจะสามารถช่วยป้องกัน และบริหารจัดการความเสียหายต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นกับหน่วยงาน และผู้มีส่วนได้เสียได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งยังสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริหารว่าองค์กรจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน การรายงาน และการปฏิบัติตามกฎระเบียบ เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงของหน่วยงานให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ด้วยเหตุ

นี้ระบบการควบคุมภายในตามแนวทางของ COSO (COSO, 2013) จึงเข้ามาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

สมาคมนักบัญชีเพื่อการบริหาร (Institute of Management Accountants : IMA) โดยที่ COSO ให้ความหมายว่า การควบคุมภายใน คือ กระบวนการปฏิบัติงานที่ถูกต้องกำหนดร่วมกันโดยคณะกรรมการ ผู้บริหาร ตลอดจนพนักงานขององค์กร ทุกระดับชั้นออกแบบมาเพื่อให้ความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลในการบรรลุวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) ด้านประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการดำเนินงานในระดับ; 2) ด้านความน่าเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน; 3) การปฏิบัติตามกฎระเบียบ และนโยบายที่ใช้บังคับในองค์กรนั้นๆ (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2555) ซึ่งกรอบของการควบคุมภายในตามหลัก COSO มี 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment); 2) การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment); 3) กิจกรรมการควบคุม (Control Activities); 4) ข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสารในองค์กร (Information and Communication); และ 5) การติดตามและประเมินผล (Monitoring) หลังจากนั้นได้มีการพัฒนา COSO มาเป็น “COSO 2013” ที่มุ่งเน้นการพัฒนาประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายในทั้ง 5 ด้าน 3 องค์ประกอบมาเป็นหลักการทั้ง 17 ข้อ ซึ่งได้ประกาศแนวทางการควบคุมภายในด้านการจัดทำรายงานทางการเงินและรายงานที่ไม่ใช่งบการเงินแต่ยังคงกรอบแนวคิดเดิมไว้ เพียงแต่ “COSO 2013” มีการเพิ่มเติมหลักการ 17 หลักการ เพื่อสนับสนุนองค์ประกอบ 5 ด้าน ของการควบคุมภายในให้มีความชัดเจนขึ้น ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment) หมายถึง องค์ประกอบแรกที่เกี่ยวข้องว่ามีความสำคัญมากที่สุดเป็นเสมือนรากฐานให้องค์ประกอบอื่นเกิดขึ้น หรือดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง และมีประสิทธิผล สภาพแวดล้อมของการควบคุมรวมถึง ปัจจัยต่างๆ เช่น นโยบายวิธีการและวิธีปฏิบัติที่แสดงให้เห็นถึงทัศนคติของบุคลากรที่มีต่อการควบคุมภายในของกิจการ และการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในขององค์กร รวมถึงการสนับสนุนของผู้บริหาร

2. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) หมายถึง การประเมินเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์หรือการกระทำใด ๆ อันจะก่อให้เกิดผลลัพธ์ในด้านลบหรือเป็นผลลัพธ์ที่ไม่ต้องการ ทำให้งานไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด ความเสี่ยงอาจเกิดจากลักษณะงาน หรือกิจกรรมของหน่วยงานการควบคุมภายใน ซึ่งเมื่อมีเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นแล้ว ควรจะมีขั้นตอนในการจัดการความเสี่ยงดังกล่าว 1) ระบุสาเหตุที่อาจทำให้เกิดความเสี่ยง 2) วิเคราะห์ความเสี่ยงที่อาจจะได้รับผลกระทบต่อหน่วยงานองค์กร 3) การบริหารความเสี่ยงเพื่อให้เกิดผลกระทบต่อหน่วยงานให้น้อยที่สุด

3. กิจกรรมการควบคุม (Control Activities) หมายถึง นโยบาย และวิธีการต่างๆ ที่ฝ่ายบริหารเป็นผู้กำหนดเพื่อให้การควบคุมภายในเป็นไปตามที่เป้าที่ทางหน่วยงานเป็นผู้กำหนดไว้

4. สารสนเทศและการสื่อสาร (Information & Communication) หมายถึง กระบวนการจัดการข้อมูลข่าวสารและข้อมูลอื่นๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยงาน จากแหล่งข้อมูล

ภายในหรือภายนอก รวมถึงการรับส่งข้อมูลข่าวสารระหว่างบุคคลในหน่วยงาน เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างกัน

5. การติดตามผล (Monitoring & Evaluation) การสอดส่องดูแลกิจกรรมที่อยู่ระหว่างการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความมั่นใจ ว่าการดำเนินงานเป็นไปตามระบบการควบคุมภายในที่กำหนด

สุวิชา การพัชชี (2558) อธิบายผลการการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ประสิทธิภาพระบบการควบคุมภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยพบว่า: 1) ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ด้านอายุ ประสบการณ์ในการทำงาน มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการควบคุมภายในตามแนวทางของ COSO ไม่ว่าจะเป็นการประเมินความเสี่ยง ด้านการติดตามด้านการประเมินผล ด้านสารสนเทศ และการติดต่อสื่อสาร; 2) ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ด้านอายุ ด้านประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษา มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน โดยอายุ และประสบการณ์ในการทำงานมีอิทธิพลต่อ คุณภาพของงาน ปริมาณของงาน การบริหารเวลา วิธีการในการปฏิบัติงาน และรวมไปถึงการบริหารค่าใช้จ่าย ส่วนระดับการศึกษามีอิทธิพลต่อคุณภาพของงาน และปริมาณของงาน; 3) ปัจจัยด้านการบริหาร ด้านความพร้อมของบุคลากร และการฝึกอบรม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการควบคุมภายในตามแนวทางของ COSO นอกจากนี้พบว่า ด้านการประเมินความเสี่ยงในภาพรวมมีค่าระดับคะแนนปานกลาง; 4) ปัจจัยการบริหารด้านความพร้อมของบุคลากร และการฝึกอบรม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านคุณภาพของงาน และปริมาณของงานในภาพรวมที่ระดับต่ำ และ 5) ประสิทธิภาพการควบคุมภายในตามแนวทางของ COSO ด้านการประเมินความเสี่ยง มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านคุณภาพของงาน และปริมาณของงานในภาพรวมที่ระดับปานกลาง

แนวปฏิบัติที่เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในที่ดี มีประสิทธิภาพ จะช่วยให้เกิดประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานทางด้านบัญชี การปฏิบัติงานที่มีความเหมาะสม รวดเร็ว และมีคุณภาพ ซึ่งช่วยให้มุมมองทัศนคติของนักบัญชีมีความคิดเห็นเชิงบวกต่อด้านวิชาชีพ การใช้ดุลยพินิจของนักบัญชี เช่น การตรวจสอบภายใน การวางแผนงานและการปฏิบัติงานมีความชัดเจน ทันท่วงที และได้ข้อมูลที่ต้องการสำหรับการตัดสินใจได้อย่างทันเวลา เช่นเดียวกับแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลทางการวินิจฉัยในการสอบบัญชี ในมุมมองของผู้สอบบัญชี ซึ่งถือเป็นนักบัญชีกลุ่มหนึ่งที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการให้ความเห็นต่องบการเงิน และการให้บริการด้านความเชื่อมั่น โดยปัจจัยสำคัญในคุณภาพของการตรวจสอบ ก็คือประสิทธิผลทางการวินิจฉัยในการสอบบัญชี

ประสิทธิผลทางการวินิจฉัยในการสอบบัญชี (Effective Audit Judgment) หมายถึง การปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ หากบรรลุเป้าหมายจึงเรียกได้ว่าการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ (Salterio, 1994) สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพทางการวินิจฉัยในการสอบบัญชี หมายถึงการดำเนินการเพื่อให้การปฏิบัติภาระงานการสอบบัญชีให้บรรลุผลสำเร็จอย่างดีเลิศตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

Moroney (2007) กล่าวว่าในกระบวนการตัดสินใจ มีขั้นตอนที่สำคัญในมุมมองที่แตกต่างกัน ได้แก่ 1) ขั้นตอนก่อนการได้รับข้อมูลข่าวสาร 2) ขั้นตอนการค้นหาข้อมูล และ 3) ขั้นตอนในการตัดสินใจ ในสถานการณ์ที่ผู้เชี่ยวชาญในอุตสาหกรรม จะถูกคาดหวังเป็นอย่างมากจากผู้สอบบัญชี ในประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานที่มีการควบคุมงานที่เป็นระบบ เพื่อที่จะส่วนหนึ่งในการใช้ดุลยพินิจในการลดขั้นตอนในการปฏิบัติงานตรวจสอบได้ ในขณะที่เกี่ยวกับด้านผู้เชี่ยวชาญเองก็คาดหวังในผลการตรวจสอบของทางด้านผู้สอบบัญชีเช่นกัน เพื่อจะได้นำข้อมูลดังกล่าวมาสู่ขั้นตอนในการตัดสินใจ ในการลดความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานเช่นกัน

2.2.3 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพงานบัญชี

Kothari (2017) ได้ศึกษาคุณภาพงานบัญชี หมายถึง คุณภาพของข้อมูลทางการบัญชีที่ใช้ในการตัดสินใจ ซึ่งมีอิทธิพลสำคัญต่ออุปสงค์ (Demand) และอุปทาน (Supply) ของการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ การตัดสินใจควบรวมกิจการ การศึกษาทฤษฎีตัวการตัวแทน (Agency Theory) โดยใช้ข้อมูลทางการบัญชีเป็นแรงจูงใจให้มีการปฏิบัติตามสัญญาระหว่างผู้จัดการกับผู้ถือหุ้น เช่น การประเมินผลการปฏิบัติงาน การให้ผลตอบแทนและการกำกับดูแลกิจการ รวมถึงคุณภาพของรายงานความเห็นงบการเงินของผู้สอบบัญชี ในขณะเดียวกัน ความสัมพันธ์ในลักษณะข้อตกลงตามสัญญาที่เกิดขึ้นได้ระหว่างผู้ถือหุ้นและเจ้าหนี้ และกับผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ เช่น นักลงทุน ลูกจ้าง ลูกค้า ในบริบทของการออกหุ้น เพิ่มทุน การนำหุ้นเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ การควบรวมกิจการ เป็นต้น

การเปลี่ยนแปลงกิจการ จำเป็นต้องมีนักบัญชี รวมถึงผู้สอบบัญชีที่ต้องมีความรู้ทักษะ และความเชี่ยวชาญด้านธุรกิจในการวิเคราะห์รายการเชิงเศรษฐกิจ การจัดทำและนำเสนองบการเงิน การวิเคราะห์ข้อมูลงบการเงิน เพื่อการตัดสินใจและการลงทุน การรับรู้รายการ การวัดมูลค่า การกำหนดนโยบายการบัญชีที่เหมาะสมและสอดคล้องกับนโยบายการบริหาร ก็เป็นสิ่งจำเป็นที่ทำให้คุณภาพของงบการเงินเพิ่มมากขึ้น ในปัจจุบัน ยังมีการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่มีความรวดเร็วและช่วยให้การวิเคราะห์ข้อมูลการตัดสินใจได้อย่างทันเวลา ดังนั้น จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่นักบัญชีต้องมีความพร้อมตลอดเวลา และพัฒนาตนเองให้ทันกับสภาพแวดล้อม รายการเชิงเศรษฐกิจ และมาตรฐานการบัญชีที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งนักบัญชีที่มีความสามารถในการปรับตัวที่ดี จะช่วยให้นักบัญชีสามารถคิด วิเคราะห์ และประมวลผลการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จในวิชาชีพได้ดีกว่า

คุณภาพงานบัญชี รวมถึงคุณภาพของการสอบบัญชี ซึ่งช่วยให้งบการเงินมีความถูกต้อง คุณภาพของการสอบบัญชี หมายถึง ความสามารถในการตรวจสอบและรายงานผล การตรวจสอบของผู้สอบบัญชีอย่างเป็นอิสระจากหลักฐานที่เพียงพอ มีความถูกต้องครบถ้วน ในสาระสำคัญ และเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติการตรวจสอบ การให้

ความเห็นรายงานสอบบัญชีที่มีคุณภาพ ดังนั้นคุณภาพการสอบบัญชีสามารถวัดได้จากรายงานการสอบบัญชีที่มีลักษณะเชิงคุณภาพที่ดี (อุษณา ภัทรมนตรี, 2547) ประกอบด้วย

1. ความถูกต้อง (Accuracy) หมายถึง ไม่เกิดข้อผิดพลาด บิดเบือนข้อมูลและเป็นไปตามความจริงที่เกี่ยวข้องกับความถูกต้องของข้อความทุกประโยครวมถึงตัวเลขที่ผู้สอบบัญชีได้รวบรวมประเมิน และสรุปนำเสนออย่างระมัดระวังและมีความแม่นยำถูกต้อง

2. ความเที่ยงธรรม (Objectiveness) หมายถึง การสื่อสารที่ถูกต้องตามควรไม่ลำเอียงทั้งจากทัศนคติและการประเมินที่เป็นกลาง โดยพิจารณาจากความจริงและสถานการณ์รอบด้าน การสังเกตการณ์ การสรุปและการเสนอแนะของผู้ตรวจสอบต้องได้มาจากการกระทำ ที่ปราศจากอคติลำเอียงโดยไม่มีผลประโยชน์ส่วนตัวหรือไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลของผู้อื่น

3. ความชัดเจน (Clearness) หมายถึง ความสามารถในการสื่อความหมายเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจในรายงานการสอบบัญชี โดยแสดงลำดับความเป็นเหตุเป็นผลชัดเจนหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาทางวิชาการที่ไม่จำเป็นหากจำเป็นต้องใช้ศัพท์เทคนิคต้องมีคำอธิบายหรือนิยามศัพท์ที่ใช้ขึ้น

4. ความกะทัดรัด (Conciseness) หมายถึง การสื่อสารตรงประเด็นไม่อ้อมค้อม การตัดทอนข้อความและคำฟุ่มเฟือยที่ไม่จำเป็นออกไป โดยผู้ตรวจสอบยังคงต้องรักษาความต่อเนื่องของแนวคิดที่รายงานไว้ตลอดจนความถูกต้องของการใช้ภาษาเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ และใช้เวลาให้น้อย

5. ความสร้างสรรค์ (Creation) หมายถึง การสรรหาวิธีการ การสื่อสารที่ช่วย และ จูงใจให้ผู้ปฏิบัติงาน ขององค์กรมีการปรับปรุงในสิ่งที่จำเป็น โดยเนื้อหาควรเป็นประโยชน์ให้บรรยากาศเชิงบวก และมีความหมายต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

6. ความสมบูรณ์ (Completion) หมายถึง การเสนอรายงานที่ครบถ้วน สมบูรณ์ ไม่ขาดข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญต่อผู้อ่านที่เป็นเป้าหมาย ซึ่งควรประกอบด้วยข้อมูลสารสนเทศ ข้อสังเกตที่สนับสนุนข้อสรุปและข้อเสนอแนะที่เพียงพอ

7. ความทันกาล (Timeliness) หมายถึง การเสนอรายงานต้องกระทำภายในเวลา ที่มีความเหมาะสมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีโอกาสแก้ไข การเสนอผลการตรวจไม่ควรล่าช้า และควรทำในระดับด่วน เพื่อช่วยให้การแก้ไขมีประสิทธิภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับความเข้าใจในธุรกิจที่ตรวจสอบบัญชี เป็นดังนี้

จักรพงษ์ รัตน์ (2547) พบว่าการที่จำนวนได้ทำการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของสำนักงานสอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ผลสรุปว่า ประเภทธุรกิจของกิจการที่รับการตรวจสอบที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานตรวจสอบ และการควบคุมงานตรวจสอบตามหลักการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี

นอกจากนี้งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ในการทำบัญชี เป็นดังนี้

อัมรา เพียรบุชา (2555) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ประสิทธิภาพในการทำงานด้านการตรวจสอบบัญชี จำนวนของบริษัทที่ทำการตรวจสอบ และรูปแบบธุรกิจไม่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชี ซึ่งที่จริงแล้วปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชี คือ การควบคุมภายใน หลักฐานจากการตรวจสอบบัญชี การเลือกตัวอย่างในการตรวจสอบบัญชี การวางแผนในการตรวจสอบบัญชีที่อยู่ในระดับที่มีนัยสำคัญทางสถิติแสดงให้เห็นว่า ผู้สอบบัญชีให้ความสำคัญกับปัจจัยเหล่านี้ เพราะปัจจัยเหล่านี้จะเป็นตัวแปรทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ การให้ความร่วมมือของกิจการที่รับการตรวจสอบบัญชีก็ถือเป็นสิ่งสำคัญในการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีเช่นกัน

ในขณะที่งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลการปฏิบัติงานของนักบัญชี เช่น DeAngelo (1981) ให้ความหมายของคำว่าคุณภาพการสอบบัญชี (Audit Quality) ไว้ว่าเป็นโอกาสหรือความน่าจะเป็นที่ผู้สอบบัญชีสามารถตรวจพบ และรายงานความผิดพลาดที่มีสาระสำคัญ ซึ่งจากคำนิยามดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าโอกาสที่ผู้สอบบัญชีตรวจพบความผิดพลาดที่มีสาระสำคัญที่เกิดขึ้นในรายงานทางการเงินที่จัดทำขึ้นโดยผู้บริหารนั้น ย่อมมีหลายปัจจัยที่กระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชี การตรวจสอบพบข้อผิดพลาดในงบการเงิน ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลคือ ความรู้ความสามารถของผู้สอบบัญชี การวางแผนในการตรวจสอบบัญชี และการเลือกตัวอย่างที่ใช้ตรวจสอบ ในส่วนการรายงานข้อผิดพลาดที่ตรวจสอบพบโดยผู้สอบบัญชี ปัจจัยที่ส่งผลก็คือ ความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชีที่ได้รับจากกิจการที่รับการตรวจสอบ ประสิทธิภาพในการตรวจสอบที่มีอิทธิพลเชิงบวก ต่อคุณภาพการตรวจสอบ

พรรณราย คำจันทร์ดี (2552) ให้ความหมายของคุณภาพการสอบบัญชี (Audit Quality) หมายถึง การปฏิบัติงานสอบบัญชีตามมาตรฐานกระบวนการสอบบัญชี และมาตรฐานการรายงานจากการประเมินแสดงให้เห็นคุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีและสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงงานสอบบัญชีและผู้สอบบัญชีต่อไปซึ่งองค์ประกอบเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี คือ คุณภาพด้านความถูกต้อง คุณภาพด้านความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต คุณภาพด้านความครบถ้วน คุณภาพด้านความคิดสร้างสรรค์และคุณภาพด้านความทันกาล

ดารณี เอื้อชนะจิต (2556) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อสำเร็จทางการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย โดยสุ่มเลือกจากประชากร คือ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย ที่มีการรับรองงบการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีปี 2556 จำนวน 550 ราย (ฐานข้อมูลของสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 2557) พบว่าประสิทธิผลทางการวินิจฉัยในการสอบบัญชี มีอิทธิพลทางตรงต่อคุณภาพการรายงานการสอบบัญชี หมายความว่า ถ้าผู้สอบบัญชีปฏิบัติงานสอบบัญชีอย่างมีประสิทธิภาพผลทางการวินิจฉัยในการสอบบัญชีเพิ่มขึ้นจะส่งผลให้การรายงานการสอบบัญชีมีคุณภาพเพิ่มขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเภทของสถานที่ปฏิบัติงานด้านบัญชี อาจเป็นปัจจัยหนึ่งซึ่งส่งผลกระทบต่อความสามารถในการปฏิบัติงาน ของผู้สอบบัญชี ที่มีความแตกต่างกัน เช่น

จักรพงษ์ รัตน์ะ (2547) พบว่าการที่จำนวนได้ทำการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของสำนักงานสอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ผลสรุปว่าในส่วนของประเภทของสำนักงานสอบบัญชีที่ต่างกัน ก็มีผลต่อความรู้ความสามารถด้านการตรวจสอบบัญชีของ ผู้ช่วยผู้สอบบัญชี ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพงานสอบบัญชี ผู้ทำการวิจัยมีความเห็นว่ากลุ่มผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ปฏิบัติงานในสำนักงานในสำนักงานทั่วไป หรือผู้สอบบัญชีอิสระอาจจะไม่ปฏิบัติตามการตรวจสอบตามขั้นตอนตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป กำหนดไว้ เมื่อเปรียบเทียบกับสำนักงานสอบบัญชีที่ปฏิบัติงานในสำนักงานตรวจสอบบัญชีคุณภาพที่ดี รับรองจากกรมพัฒนาธุรกิจ หรือกลุ่มผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ปฏิบัติงานในสำนักงานตรวจสอบบัญชีขนาดใหญ่ (Big 4) ต้องรักษามาตรฐานการตรวจสอบบัญชีเพื่อรักษาคุณภาพ

2.3. สมมติฐานงานวิจัย

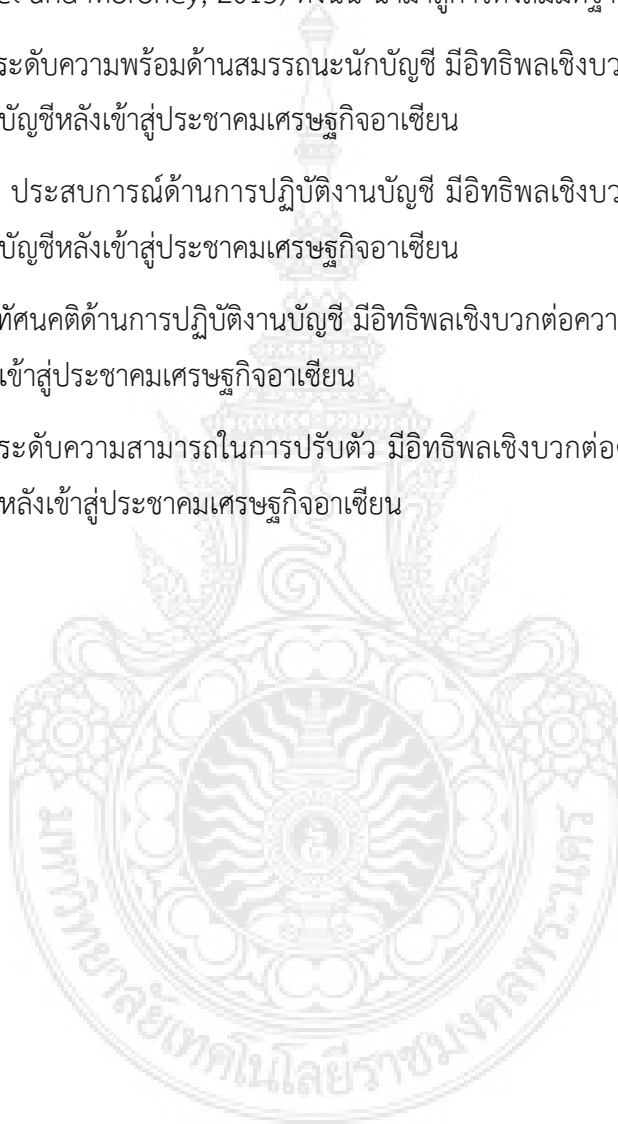
ในการทดสอบสมมติฐานเพื่อศึกษา “ระดับการเตรียมความพร้อมด้านสมรรถนะนักบัญชีไทย ความสามารถในการปรับตัวและความสำเร็จในวิชาชีพบัญชีหลังเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” โดยตัวแปรตาม ได้แก่ ความสำเร็จในวิชาชีพบัญชี และตัวแปรอิสระได้แก่ ระดับการเตรียมความพร้อมด้านสมรรถนะนักบัญชี ทักษะคิดด้านการปฏิบัติงานบัญชี ความสามารถในการปรับตัว และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านบัญชี ในขณะที่ตัวแปรควบคุม ได้แก่ ลักษณะงานบัญชีที่รับผิดชอบ และรายได้

จุฬาลักษณ์ พองมูล (2554) อธิบายว่า ความคิดเห็นของผู้สอบบัญชีมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลของการควบคุมภายในตามแนวทาง COSO กับคุณภาพรายงานทางการเงิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสรุปได้ว่า ระบบการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ เกิดจากความร่วมมือขององค์ในองค์กร ซึ่งเห็นชอบกับการปฏิบัติตามระบบ และส่งเสริมให้รายงานทางการเงินของกิจการนั้นมีคุณภาพสูงตามไปด้วย เช่นเดียวกับงานวิจัยของ จักรพงษ์ รัตน์ะ (2547) ได้ทำการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของสำนักงานสอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครพบว่า ธุรกิจของลูกค้ำที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อการสอบทานงานและควบคุมงานตรวจสอบตามหลักการควบคุมงานการตรวจสอบ ตามหลักการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี ทั้งนี้เนื่องมาจากการใช้ดุลยพินิจของผู้สอบ การวางแผนงาน การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการสอบบัญชี และทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้สอบ

ในมุมมองทางด้านเศรษฐศาสตร์ อธิบายเกี่ยวกับความสามารถของธุรกิจ โดยเฉพาะผลงานของนักบัญชีที่เกี่ยวข้อง เช่น งานด้านการตรวจสอบบัญชี หรือผลการปฏิบัติงานด้านบัญชี คุณภาพของงานตรวจสอบบัญชี หรือประสิทธิผลการปฏิบัติด้านบัญชี จะเพิ่มขึ้นจากการที่นักบัญชีได้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ความสามารถในการวางแผน การตรวจสอบ และการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับทักษะการปฏิบัติงานทางบัญชี (DeAngelo, 1981) รวมถึงประสบการณ์ในอดีตมีผลต่อ

การตัดสินใจที่ช่วยให้นักบัญชีมีการเตรียมความพร้อมสำหรับการปฏิบัติงานต่อไปในอนาคต (Tan, 1995) หรือในช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม เช่น การที่ประเทศไทยเข้าสู่การเป็นสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือการเปลี่ยนแปลงของนโยบายภาครัฐ ที่กำหนดทิศทางประเทศไทย ในการก้าวเข้าสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 ซึ่งทำให้นักบัญชีจำเป็นต้องมีการศึกษาผลกระทบ และมีการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ผู้ที่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และมีการเตรียมความพร้อม จะสามารถวางแผน บริหารจัดการสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Dowling, Knechel and Moroney, 2015) ดังนั้น นำมาสู่การตั้งสมมติฐานดังนี้

- H1: ระดับความพร้อมด้านสมรรถนะนักบัญชี มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสำเร็จในวิชาชีพบัญชีหลังเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
- H2: ประสบการณ์ด้านการปฏิบัติงานบัญชี มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสำเร็จในวิชาชีพบัญชีหลังเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
- H3: ทักษะด้านการปฏิบัติงานบัญชี มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสำเร็จในวิชาชีพบัญชีหลังเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
- H4: ระดับความสามารถในการปรับตัว มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความสำเร็จในวิชาชีพบัญชีหลังเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “ระดับการเตรียมความพร้อมด้านสมรรถนะนักบัญชีไทย ความสามารถในการปรับตัวและความสำเร็จในวิชาชีพบัญชีหลังเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” ซึ่งในบทนี้จะกล่าวถึงวิธีการที่ใช้ในการศึกษาโดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 สมการวิจัย
- 3.5 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักบัญชีที่ปฏิบัติงานอิสระ หรือปฏิบัติงานในบริษัทเอกชน บริษัทมหาชน หรือห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือสำนักงานบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร โดยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience Sampling) จำนวน 400 คน เนื่องจากผู้วิจัยต่างไม่ทราบจำนวนที่แท้จริงของนักบัญชีซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยเชื่อมั่นว่า ในจำนวนที่แท้จริงว่าทั้งหมดมีจำนวนเท่าไร จากการเปิดตาราง เครซี่ มอร์แกน โดยพิจารณาค่าระดับความเชื่อมั่น 95% ค่าความน่าจะเป็นที่ 0.5 ดังภาพ 3.1 ซึ่งพบว่าค่าสูงสุดอยู่ที่ประชากร 100,000 ข้อมูลขึ้นไปจะใช้กลุ่มตัวอย่างประมาณ 384 ดังนั้น จึงได้มีการปรับข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่จำนวน 400 ข้อมูล ซึ่งคาดว่าจะมีความเหมาะสมสำหรับการนำข้อมูลมาใช้ประเมินผล

ผู้วิจัยได้ทำการส่งแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์ โดยกำหนดจำนวน 400 ข้อมูลที่มีการตอบผ่านระบบ โดยได้เริ่มส่งแบบสอบถามตั้งแต่วันที่ 15 มีนาคม 2560 ถึง 17 กรกฎาคม 2560 ซึ่งได้ปิดระบบในวันที่ 18 กรกฎาคม 2560 ได้รับตอบกลับมา 450 ชุด โดย 30 ชุดแรก นำมาดำเนินการทดสอบ ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) และการทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เพื่อปรับปรุงแบบสอบถาม และพบว่าจำนวนข้อมูลที่ผ่านการปรับปรุงและส่งเข้าระบบ มีชุดข้อมูลที่ได้รับตอบกลับ 420 ชุดข้อมูล และพบว่ามีชุดข้อมูลที่สมบูรณ์ จำนวน 400 ชุดตามเป้าหมาย ที่นำมาใช้ในการดำเนินการวิจัย

ขนาด ประชากร	ขนาด ตัวอย่าง	ขนาด ประชากร	ขนาด ตัวอย่าง	ขนาด ประชากร	ขนาด ตัวอย่าง	ขนาด ประชากร	ขนาด ตัวอย่าง	ขนาด ประชากร	ขนาด ตัวอย่าง
10	10	100	80	280	162	800	260	2,800	338
15	14	110	86	290	165	850	265	3,000	341
20	19	120	92	300	169	900	269	3,500	346
25	24	130	97	320	175	950	274	4,000	351
30	28	140	103	340	181	1,000	278	4,500	354
35	32	150	108	360	186	1,100	285	5,000	357
40	36	160	113	380	191	1,200	291	6,000	361
45	40	170	118	400	196	1,300	297	7,000	364
50	44	180	123	420	201	1,400	302	8,000	367
55	48	190	127	440	205	1,500	306	9,000	368
60	52	200	132	460	210	1,600	310	10,000	370
65	56	210	136	480	214	1,700	313	15,000	375
70	59	220	140	500	217	1,800	317	20,000	377
75	63	230	144	550	226	1,900	320	30,000	379
80	66	240	148	600	234	2,000	322	40,000	380
85	70	250	152	650	242	2,200	327	50,000	381
90	73	260	155	700	248	2,400	331	75,000	382
95	76	270	159	750	254	2,600	335	100,000	384

ภาพ 3.1 ตารางแสดงหลักเกณฑ์การกำหนดขนาดตัวอย่างตาม เครซี่ มอร์แกน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ “ความสำเร็จในวิชาชีพบัญชีหลังเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” ในงานวิจัยนี้ได้มีการพัฒนาแบบสอบถามขึ้น โดยทำการทดสอบคุณภาพเชิงเนื้อหา โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ทดสอบเนื้อหาโดยการทำ IOC ซึ่งทดสอบแล้วพบว่า ผลของแบบสอบถามมีความเที่ยงตรงเกิน 0.5 ซึ่งผ่านเกณฑ์ทดสอบ และทำการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) และค่าความน่าเชื่อถือ (Reliability) ซึ่งจะได้อธิบายต่อไป

เนื้อหาของแบบสอบถามออนไลน์ ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยเนื้อหา 4 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ด้านการทำบัญชี ลักษณะงานบัญชีที่รับผิดชอบ ประเภทสถานประกอบการที่ปฏิบัติงาน รายได้ และการเปลี่ยนงาน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการเตรียมความพร้อมด้านสมรรถนะนักบัญชี ทักษะคดีด้านการปฏิบัติงานบัญชี และความสามารถในการปรับตัว

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในวิชาชีพ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

โดยในตอนที่ 2 - 3 ใช้ข้อคำถาม โดยกำหนดค่าระดับคะแนน แบบลิเคิร์ต (5 Point Likert's Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับดังนี้

ค่าระดับคะแนน	ระดับความเห็น
ค่าระดับคะแนนเท่ากับ 5	หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
ค่าระดับคะแนนเท่ากับ 4	หมายถึง เห็นด้วยค่อนข้างมาก
ค่าระดับคะแนนเท่ากับ 3	หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
ค่าระดับคะแนนเท่ากับ 2	หมายถึง เห็นด้วยค่อนข้างน้อย
ค่าระดับคะแนนเท่ากับ 1	หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

การกำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนเฉลี่ยออกเป็น 5 ระดับ โดยทำการกำหนดช่วงค่าระดับคะแนน โดยกำหนดค่าพิสัย ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{ช่วงคะแนน} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{5 - 1}{5} \\
 &= 0.8
 \end{aligned}$$

ดังนั้น เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายข้อมูล โดยใช้การวัดข้อมูลแบบ 5 Point Likert Scale และกำหนดแต่ละช่วงย่อยเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดช่วงคะแนนของการวัดค่าเฉลี่ยได้ ดังนี้

ค่าระดับคะแนน	ระดับความเห็น
คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 4.21 - 5.00	หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.41 - 4.20	หมายถึง เห็นด้วยค่อนข้างมาก
คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 2.61 - 3.40	หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 1.81 - 2.60	หมายถึง เห็นด้วยค่อนข้างน้อย
คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 1.00 - 1.80	หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลแบบปฐมภูมิ (Primary Data) ใช้แบบสอบถามออนไลน์ในการรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับความสำเร็จในวิชาชีพบัญชี โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลออนไลน์ โดยเริ่มตั้งแต่ 15 มีนาคม 2560 ถึง 17 กรกฎาคม 2560 ซึ่งได้แบบสอบถามทั้งหมด 450 ชุดข้อมูล และแบ่งข้อมูลเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 จำนวน 30 ชุดข้อมูล นำมาทดสอบหาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยการทดสอบค่า Factor Loading ซึ่งทุกค่า ต้องมีค่า Factor Loading มากกว่า 0.4 และทดสอบค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูลโดยใช้การทดสอบค่า Cronbach's Alpha Coefficient โดยพิจารณาค่าที่มากกว่า 0.7 (Hair et al., 2010) ผลการวิเคราะห์ ดังแสดงในตาราง 3.1 โดยผลการทดสอบในตาราง ค่า Factor Loading อยู่ระหว่าง 0.558 – 0.890 ซึ่งมากกว่า 0.40 หลังจากที่มีการตัดข้อคำถาม a13, a26 และ b6 ในขณะที่ค่า Cronbach's Alpha Coefficient อยู่ระหว่าง 0.749 – 0.822 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.70 แสดงให้เห็นว่าข้อคำถามในแบบสอบถาม มีความเหมาะสมที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 2 จำนวน 400 ชุด ซึ่งเป็นข้อมูลที่สมบูรณ์ในการตอบ และนำไปวิเคราะห์หาค่า Non-response Bias เพื่อดูความแตกต่างของคำตอบ จากผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบก่อน และผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบภายหลัง เนื่องจากการเก็บข้อมูลใช้ระยะเวลาค่อนข้างนาน ดังนั้นจึงใช้วิธีการทดสอบแบบ Split-half โดยแบ่งข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ตอบครั้งแรก ชุดที่ 1 – 200 และส่วนที่ตอบครั้งหลัง ชุดที่ 201 – 400 ผลการวิเคราะห์ไม่พบความแตกต่างของคำตอบที่ได้จากข้อมูลทั้ง 2 กลุ่ม แสดงว่าข้อมูลมีความเหมาะสมและสามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ทั้งหมด

3.4 สมการวิจัย

สำหรับตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการปฏิบัติของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย มีดังนี้

3.4.1 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ระดับความสำเร็จในวิชาชีพบัญชี (Success)

3.4.2 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่

3.4.2.1 ระดับการเตรียมความพร้อมด้านสมรรถนะนักบัญชี โดยในงานวิจัยนี้ แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) ความรู้และทักษะด้านวิชาชีพบัญชี (Accounting Competency); 2) ความรู้และทักษะที่เกี่ยวข้อง (Other Skills); และ 3) ทักษะด้านการติดต่อสื่อสาร (Communication Skills) โดยใช้ภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียน

ตาราง 3-1: แสดงค่า Factor Loadings และค่า Cronbach's Alpha Coefficient

ตัวแปร (Variables)	N	ข้อคำถาม (Items)	ค่า Factor Loadings	ค่า Cronbach's Alpha Coefficient
ระดับการเตรียมความพร้อม (Readiness)	30	ACTC	.890	.809
	30	OTCC	.862	
	30	COMS	.840	
ความรู้และทักษะด้านวิชาชีพบัญชี (ACTC)	30	A1	.707	.822
	30	A2	.679	
	30	A3	.771	
	30	A4	.670	
	30	A5	.698	
	30	A6	.704	
	30	A7	.658	
ความรู้และทักษะด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง (OTCC)	30	A8	.739	.762
	30	A9	.729	
	30	A10	.749	
	30	A11	.734	
	30	A12	.653	
ทักษะการติดต่อสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียน (COMS)	30	A14	.672	.786
	30	A15	.576	
	30	A16	.796	
	30	A17	.802	
	30	A18	.805	
ทัศนคติด้านการปฏิบัติงานบัญชี (Attitude)	30	A19	.776	.803
	30	A20	.767	
	30	A21	.778	
	30	A22	.604	
	30	A23	.558	
	30	A24	.621	
	30	A25	.637	

ตาราง 3-1: แสดงค่า Factor Loadings และค่า Cronbach's Alpha Coefficient (ต่อ)

ตัวแปร (Variables)	N	ข้อคำถาม (Items)	ค่า Factor Loadings	ค่า Cronbach's Alpha Coefficient
ความสามารถในการปรับตัว (Adaptability)	30	A27	.727	.749
	30	A28	.752	
	30	A29	.759	
	30	A30	.625	
	30	A31	.671	
ระดับความสำเร็จในวิชาชีพ (Success)	30	B1	.589	.791
	30	B2	.675	
	30	B3	.746	
	30	B4	.678	
	30	B5	.784	
	30	B7	.716	

3.4.2.2 ทักษะคิดด้านการปฏิบัติงานบัญชี (Attitude in Accounting Performance)

3.4.2.3 ระดับความสามารถในการปรับตัว (Adaptability Performance)

3.4.2.4 ประสบการณ์ด้านการทำบัญชี (Accounting Experience)

3.4.3 ตัวแปรควบคุม (Control Variables) ได้แก่ ลักษณะของงานบัญชีที่ทำ (Characteristic Type of Accounting) และรายได้เฉลี่ยต่อปี (Income)

3.4.4 สมการที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 สมการ ดังนี้

$$\text{Success} = \alpha_0 + \beta_1 \text{READI} + \beta_2 \text{ATTI} + \beta_3 \text{EXP} + \beta_4 \text{ADAPT} + \beta_5 \text{TYPE} + \beta_6 \text{INCOME} + \epsilon_i \quad \text{---(1)}$$

$$\text{Success} = \alpha_1 + \beta_7 \text{ACTC} + \beta_8 \text{OTCC} + \beta_9 \text{COMS} + \beta_{10} \text{ATTI} + \beta_{11} \text{EXP} + \beta_{13} \text{ADAPT} + \beta_{14} \text{TYPE} + \beta_{15} \text{INCOME} + \epsilon_i \quad \text{---(2)}$$

โดยที่

READI คือ ระดับการเตรียมความพร้อมด้านสมรรถนะนักบัญชี โดยใช้การวัดค่าแบบ 5 Point Likert's Scale และวัดจากค่าเฉลี่ยตัวแปรอิสระ 3 ตัว ได้แก่ ACTC; OTCC; และ COMS โดยกำหนดค่าระดับคะแนน 5

หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด และ 1 หมายถึงเห็นด้วยน้อยที่สุด โดยใช้
ข้อคำถามในตอนี่ 2 ข้อที่ 1 – ข้อที่ 18 (ยกเว้นข้อ 13)

- ACTC คือ ระดับความรู้และทักษะด้านวิชาชีพบัญชี โดยใช้การวัดค่าแบบ 5 Point Likert's Scale กำหนดค่าระดับคะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด และ 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด โดยใช้ข้อคำถามในตอนี่ 2 ข้อที่ 1 – ข้อที่ 7
- OTCC คือ ระดับความรู้และทักษะด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานบัญชี โดยใช้การวัดค่าแบบ 5 Point Likert's Scale กำหนดค่าระดับคะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด และ 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด โดยใช้ข้อคำถามในตอนี่ 2 ข้อที่ 8 – ข้อที่ 12
- COMS คือ ระดับทักษะด้านการติดต่อสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียน โดยใช้การวัดค่าแบบ 5 Point Likert's Scale กำหนดค่าระดับคะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด และ 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด โดยใช้ข้อคำถามในตอนี่ 2 ข้อที่ 14 – ข้อที่ 18
- ATTI คือ ทศนคติด้านการปฏิบัติงานบัญชี โดยใช้การวัดค่าแบบ 5 Point Likert's Scale กำหนดค่าระดับคะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด และ 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด โดยใช้ข้อคำถามในตอนี่ 2 ข้อที่ 19 – ข้อที่ 25
- ADAPT คือ ระดับความสามารถในการปรับตัว โดยใช้การวัดค่าแบบ 5 Point Likert's Scale กำหนดค่าระดับคะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด และ 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด โดยใช้ข้อคำถามในตอนี่ 2 ข้อที่ 27 – ข้อที่ 31
- EXP คือ ประสบการณ์ในการทำบัญชี โดยพิจารณาจากประสบการณ์ทำงานด้านบัญชีหลังสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี หน่วยนับเป็น ปี
- SUCCESS คือ ระดับความสำเร็จในวิชาชีพบัญชี โดยใช้การวัดค่าแบบ 5 Point Likert's Scale กำหนดค่าระดับคะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด และ 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด โดยใช้ข้อคำถามในตอนี่ 3 ในข้อที่ 1 – ข้อที่ 5 และข้อที่ 7
- TYPE คือ ลักษณะงาน หรือจำนวนกิจกรรมด้านการบัญชีที่นักบัญชีปฏิบัติงานหรือรับผิดชอบ (จำนวนงาน / จำนวนกิจกรรม)

INCOME คือ ระดับรายได้เฉลี่ยต่อปีของนักบัญชี แบ่งเป็น 5 ระดับ โดย 1 หมายถึง รายได้เฉลี่ยต่อปี ต่ำกว่า 350,000 บาท; 2 หมายถึง รายได้ระหว่าง 350,001 – 500,000 บาท; 3 หมายถึง รายได้ระหว่าง 500,001 – 650,000 บาท; 4 หมายถึง รายได้ระหว่าง 650,001 – 800,000 บาท; และ 5 หมายถึง รายได้เฉลี่ยมากกว่า 800,000 บาท

3.5 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลในแบบสอบถามซึ่งผ่านการตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วได้นำข้อมูลทั้งหมดมาประมวลผลเพื่อค่าสถิติต่างๆ ด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัย ทั้งนี้ได้มีการนำ ค่าสถิติมาใช้ในการวิเคราะห์ ดังนี้

3.5.1 การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย

3.5.1.1 การวิเคราะห์ค่าความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage) ซึ่งเป็นข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามในตอนต้นที่ 1

3.5.1.2 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปในตอนต้นที่ 1 ได้แก่ ประสบการณ์ด้านการทำบัญชี ตอนต้นที่ 2 ได้แก่ ระดับการเตรียมความพร้อมด้านสมรรถนะนักบัญชี ความรู้และทักษะด้านวิชาชีพบัญชี ความรู้และทักษะในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทักษะด้านการติดต่อสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียน ทักษะด้านการปฏิบัติงาน และความสามารถในการปรับตัว และตอนต้นที่ 3 คือระดับความสำเร็จในวิชาชีพบัญชี

3.5.2 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation) เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ซึ่งในงานวิจัยนี้ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation) ซึ่งในส่วนนี้จะตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

3.5.3 การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้ในการวิเคราะห์โดยโปรแกรม SPSS โดยใช้สมการที่ 1 และสมการที่ 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งสถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ แสดงในบทที่ 4 ต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง งานวิจัยเรื่อง “ระดับการเตรียมความพร้อมด้านสมรรถนะนักบัญชีไทย ความสามารถในการปรับตัวและความสำเร็จในวิชาชีพบัญชีหลังเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 400 คน งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยทำการประมวลผลข้อมูลที่ได้ด้วยโปรแกรม SPSS โดยใช้สถิติทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เป็นเกณฑ์ในการยอมรับสมมติฐานและเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยนำเสนอผลการศึกษาดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

4.2 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation)

4.3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยใช้ การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

4.1 ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม โดยผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ นักบัญชีที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการบัญชี โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นดังนี้

4.1.1 การวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ และร้อยละ ด้านข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แสดงในตาราง 4.1

ตาราง 4.1 แสดงการแจกแจงความถี่ด้านข้อมูลประชากร เพศ อายุ

รายการ		ความถี่	ร้อยละ (%)
เพศ (SEX)	ชาย	131	32.75
	หญิง	269	67.25
รวม		400	100.00
อายุ (Age)	ต่ำกว่า 30 ปี	237	59.25
	ระหว่าง 30 – 40 ปี	110	27.50
	มากกว่า 40 ปี	53	13.25
รวม		400	100.00

ตาราง 4.1 แสดงการแจกแจงความถี่ด้านข้อมูลประชากร เพศ อายุ

รายการ		ความถี่	ร้อยละ (%)
สถานะ	โสด	202	50.50
	สมรส	192	48.00
	หม้าย / หย่าร้าง	6	1.50
	รวม	400	100.00
ระดับการศึกษา	ปริญญาตรีทางการบัญชี	216	54.00
	ปริญญาโท	150	37.50
	สูงกว่าปริญญาโท	34	8.50
	รวม	400	100.00
ประสบการณ์ด้าน การบัญชี	ต่ำกว่า 5 ปี	200	50.00
	ระหว่าง 5 – 10 ปี	103	25.75
	ระหว่าง 11 – 15 ปี	27	6.75
	มากกว่า 15 ปี	70	17.50
	รวม	400	100.00
งานที่ทำ	เพียง 1 กิจกรรม	66	16.50
	เพียง 2 กิจกรรม	109	27.25
	เพียง 3 กิจกรรม	135	33.75
	มากกว่า 3 กิจกรรม	90	22.50
	รวม	400	100.00

จากตาราง 4.1 แสดงข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 269 คน หรือคิดเป็น ร้อยละ 67.25 เป็นเพศชาย 131 คน คิดเป็นร้อยละ 32.75 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 237 คน คิดเป็นร้อยละ 59.25 รองลงมา มีอายุระหว่าง 30 – 40 ปี จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 27.50 และอายุมากกว่า 40 ปี จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 13.25 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานะโสด จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 50.50 แต่งงานแล้ว จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 48 และมีสถานะหม้ายหรือหย่าร้าง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.50 จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีทางการบัญชี 216 คน คิดเป็นร้อยละ 54 รองลงมาจบการศึกษาระดับปริญญาโท 150 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 และมีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาโท 34 คน คิดเป็นร้อยละ 8.50

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมา มีประสบการณ์อยู่ระหว่าง 5 – 10 ปี จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 25.75 มีประสบการณ์มากกว่า 15 ปี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 17.50 และมีประสบการณ์อยู่ระหว่าง 11 – 15 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 6.75

เมื่อศึกษาเกี่ยวกับประเภท/ลักษณะงานบัญชีที่ทำ พบว่า นักบัญชีส่วนใหญ่มีหน้าที่รับผิดชอบเฉลี่ยโดยประมาณ 3 กิจกรรม หรือ 3 งานที่แตกต่างกัน จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 33.75 รองลงมา มีหน้าที่รับผิดชอบโดยเฉลี่ยประมาณ 2 กิจกรรม จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 27.25 รับผิดชอบมากกว่า 3 กิจกรรมหรือ 3 งาน จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 22.50 และรับผิดชอบเพียงกิจกรรมเดียว จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 16.50 และเมื่อพิจารณาประเภทงานบัญชีแยกตามกิจกรรม แสดงในตาราง 4.2 ดังนี้

ตาราง 4.2 แสดงการแจกแจงความถี่และอันดับของประเภทงานบัญชีที่นักบัญชีปฏิบัติงานในปัจจุบัน

ประเภทงานบัญชี	ความถี่	อันดับ
1. งานด้านการวิเคราะห์รายการบัญชีและจัดทำงบการเงิน	249	2
2. งานด้านการจัดทำภาษี การยื่นแบบ และอื่น ๆ	257	1
3. งานด้านการตรวจสอบภายใน	77	7
4. งานสอบบัญชีและบริการให้ความเชื่อมั่น	126	4
5. งานระบบสารสนเทศทางการบัญชี	123	5
6. งานด้านการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analyst)	155	3
7. งานบัญชีบริหาร และงานบริหารงานบุคคล	99	6

จากตาราง 4.2 พบว่าประเภทงานบัญชีที่นักบัญชีส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในปัจจุบัน และตอบแบบสอบถามออนไลน์ ได้แก่ อันดับ 1 งานด้านการจัดทำภาษี การยื่นแบบแสดงรายการ และรายการประกอบอื่น ๆ จำนวน 257 คน อันดับ 2 เป็นงานด้านการวิเคราะห์รายการบัญชีและจัดทำงบการเงิน จำนวน 249 คน อันดับ 3 เป็นงานด้านการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis) อันดับ 4 ได้แก่ งานด้านการสอบบัญชีและบริการให้ความเชื่อมั่น จำนวน 126 คน อันดับ 5 เป็นงานด้านระบบสารสนเทศทางการบัญชี อันดับ 6 เป็นงานด้านบัญชีบริหาร และงานบริหารบุคคล และอันดับ 7 เป็นงานด้านการตรวจสอบภายใน

4.1.2 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean : \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับ ประสบการณ์ด้านการทำงานบัญชี ในแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ระดับการเตรียมความพร้อมด้านสมรรถนะนักบัญชี ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) ความรู้และทักษะด้านวิชาชีพบัญชี; 2) ความรู้และทักษะด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานบัญชี; และ 3) ระดับทักษะการติดต่อสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียน รวมทั้งทัศนคติด้านการปฏิบัติงานบัญชี และ ความสามารถในการปรับตัวแสดงใน แบบสอบถามตอนที่ 2 และระดับความสำเร็จในวิชาชีพบัญชี แสดงในแบบสอบถามตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงในตาราง 4.3

ตาราง 4.3 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ประสบการณ์ด้านวิชาชีพบัญชี (EXP)	7.51	6.7230	ส่วนใหญ่ นักบัญชีมีประสบการณ์ทำงานเฉลี่ยเท่ากับ 7.5 ปี
ระดับการเตรียมความพร้อมด้านสมรรถนะนักบัญชี (READI)	3.9129	0.44034	นักบัญชีส่วนใหญ่เห็นว่าได้มีการเตรียมตัวเพื่อการก้าวไปสู่บัญชีอาเซียนค่อนข้างมาก
<ul style="list-style-type: none"> ความรู้และทักษะด้านวิชาชีพบัญชี (ACTC) 	4.3392	0.42648	นักบัญชีส่วนใหญ่เชื่อว่า นักบัญชีที่ปฏิบัติงานมีความรู้และทักษะด้านวิชาชีพมากที่สุด พร้อมปฏิบัติงาน
<ul style="list-style-type: none"> ความรู้และทักษะด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (OTCC) 	3.9610	0.46953	นักบัญชีส่วนใหญ่เชื่อว่า นักบัญชีที่ปฏิบัติงานมีความรู้และทักษะด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในระดับค่อนข้างมาก
<ul style="list-style-type: none"> ทักษะด้านการติดต่อสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียน (COMS) 	3.4385	0.63358	นักบัญชีส่วนใหญ่เชื่อว่า นักบัญชีที่ปฏิบัติงานมีทักษะด้านการติดต่อสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียนในระดับค่อนข้างมาก โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ
ระดับทัศนคติด้านการปฏิบัติงานบัญชี (ATTI)	4.2623	0.39406	นักบัญชีมีทัศนคติเชิงบวกในด้านการปฏิบัติงานบัญชี เป็นที่ยอมรับในระดับมากที่สุด

ตาราง 4.3 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ต่อ

ตัวแปร	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ระดับความสามารถในการปรับตัว (ADAPT)	3.7900	0.46631	นักบัญชีมีความสามารถในการปรับตัวอยู่ในระดับค่อนข้างมาก
ระดับความสำเร็จในวิชาชีพบัญชี (SUCCESS)	4.2013	0.45669	นักบัญชีเชื่อมั่นว่าประสบความสำเร็จในวิชาชีพในระดับค่อนข้างมาก

จากตาราง 4.3 ผลการวิจัย พบว่า นักบัญชีมีประสบการณ์ในการทำบัญชีเฉลี่ยเท่ากับ 7.5 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.7230 แสดงให้เห็นว่านักบัญชีส่วนใหญ่มีประสบการณ์ที่แตกต่างกัน ค่อนข้างมาก ระหว่างคนที่มีประสบการณ์มากที่สุด และประสบการณ์น้อยสุด ในขณะที่ค่าเฉลี่ยระดับการเตรียมความพร้อมด้านสมรรถนะนักบัญชี เท่ากับ 3.9129 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.44034 หมายความว่า นักบัญชีมีความคิดเห็นว่า นักบัญชีได้มีการเตรียมความพร้อมในด้านสมรรถนะนักบัญชี ในภาพรวมค่อนข้างมาก ค่า S.D. ที่ต่ำกว่า 1 แสดงให้เห็นว่าคนส่วนใหญ่มีความคิดตรงกัน และยอมรับการเปลี่ยนแปลงด้านสถานะเศรษฐกิจ และด้านมาตรฐานวิชาชีพ

ในการวิเคราะห์ระดับการเตรียมความพร้อมด้านสมรรถนะนักบัญชี โดยแบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ พบว่า สมรรถนะด้านความรู้และทักษะด้านวิชาชีพ (ACTC) มีระดับค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเป็นอันดับ 1 ในขณะที่ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.42648 ซึ่งนักบัญชีส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า นักบัญชีจำเป็นต้องมีความพร้อมด้านความรู้และทักษะทางวิชาชีพบัญชีมากที่สุดเนื่องจากมาตรฐานการบัญชีมีการเปลี่ยนแปลงตามสภาพรายการเชิงเศรษฐกิจอยู่ตลอดเวลา การจะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นที่จะต้องมีการฝึกฝน อบรมและ update มาตรฐานการบัญชีอย่างต่อเนื่อง อันดับ 2 เป็นเรื่องของความรู้และทักษะทางด้านวิชาชีพอื่น (OTCC) พบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.9910 ในขณะที่ค่าระดับคะแนนส่วนเบี่ยงเบนเท่ากับ 0.46950 แสดงให้เห็นว่า นักบัญชียังคงให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะด้านวิชาชีพอื่นที่จำเป็นกับงานบัญชี ซึ่งระดับของการพัฒนาจะขึ้นอยู่กับงานที่ต้องปฏิบัติเพิ่มเติม เช่น งานด้านภาษี ด้านการบริหาร ด้านการเงิน ซึ่งจำเป็นต้องใช้ทักษะความรู้ด้านธุรกิจเพิ่มเติม ในขณะที่อันดับ 3 เป็นเรื่องของทักษะด้านการติดต่อสื่อสารโดยการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียน มีค่าเฉลี่ยที่ 3.4385 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.63358 นักบัญชียังคงให้ความสำคัญว่า สมรรถนะด้านบัญชีจำเป็นต้องมีการติดต่อสื่อสาร โดยการใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น และควรต้องมีการเพิ่มทักษะด้านภาษาอาเซียน ในการก้าวสู่การเป็นนักบัญชีอาเซียน

ในมุมมองด้านทัศนคติที่มีต่อการปฏิบัติงานวิชาชีพ พบว่านักบัญชีส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันโดยพบว่ามีค่าเฉลี่ยทัศนคติที่มีต่อวิชาชีพ เท่ากับ 4.2623 ในขณะที่ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานต่ำที่สุด คือ เท่ากับ 0.39406 หมายความว่า นักบัญชีส่วนใหญ่มีทัศนคติเชิงบวก อยู่ในระดับมากที่สุด โดย

เชื่อว่างานบัญชีเป็นงานที่มีความสำคัญกับองค์กรธุรกิจ มีเกียรติมีชื่อเสียงและมีความก้าวหน้า และเชื่อมั่นว่าสามารถปฏิบัติงานบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับระดับความสามารถในการปรับตัว (ADAPT) พบว่าค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.790 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.46631 แสดงให้เห็นว่า นักบัญชีให้ความสำคัญกับความสามารถในการปรับตัวในระดับค่อนข้างมาก ในเรื่องของการทำงานร่วมกันเป็นทีมกับคนอื่น การใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจ การเข้ากันได้ดีกับสังคมสิ่งแวดล้อม รวมทั้งประสบการณ์แปลกใหม่

ในความเห็นที่มีต่อระดับความสำเร็จในวิชาชีพบัญชี ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความเห็นเกี่ยวกับค่าเฉลี่ยระดับความสำเร็จในวิชาชีพบัญชี เท่ากับ 4.2013 ในขณะที่ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ในระดับต่ำ เท่ากับ 0.45669 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับมากที่สุด หมายความว่า นักบัญชีมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ภาคภูมิใจในการปฏิบัติหน้าที่และพอใจที่ได้รับ การยอมรับจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน รวมถึง สวัสดิการและค่าตอบแทน

4.2 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation)

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แสดงความสัมพันธ์เกี่ยวกับเกี่ยวกับ ระดับความสำเร็จในวิชาชีพบัญชี และปัจจัยที่มีอิทธิพล ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ จะมีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ตัวแปรอิสระกับตัวแปรอิสระ โดยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบ Pearson Correlations ดังแสดงในตาราง 4.4

ตาราง 4-4 แสดงการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation), (N = 400)

	(SUCCESS)	(READI)	(ATTI)	(ADAPT)	(EXP)	(TYPE)	(INCOME)
Mean (\bar{X})	4.2013	3.9129	4.2623	3.7900	7.510	2.720	1.980
S.D.	0.45669	0.44034	0.39406	0.46631	6.7230	1.179	0.857
(SUCCESS)							
(READI)	0.667**						
(ATTI)	0.739**	0.688**					
(ADAPT)	0.613**	0.614**	0.571**				
(EXP)	0.545**	0.406**	0.308**	0.322**			
(TYPE)	0.381**	0.252**	0.158**	0.160**	0.675**		
(INCOME)	0.576**	0.490**	0.525**	0.432**	0.703**	0.512**	

** $\alpha=0.01$

จากตาราง 4.4 อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม คือ ระดับความสำเร็จในวิชาชีพ และปัจจัยที่มีอิทธิพล รวมทั้งตัวแปรควบคุม พบว่าตัวแปรตามและตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันระหว่าง 0.381 – 0.739 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ $\alpha = 0.01$ ซึ่งเห็นได้ว่า ตัวแปรอิสระส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับตัวแปรตาม โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อระดับความสำเร็จในวิชาชีพ คือ ทศนคติ (Attitude) โดยมีค่าความสัมพันธ์เชิงบวกค่อนข้างมาก ($r_{x,y} = 0.739$; $\alpha = 0.01$) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ส่วนตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกน้อยที่สุดกับระดับความสำเร็จในวิชาชีพ คือ จำนวนกิจกรรมหรือลักษณะงาน (TYPE) ซึ่งพบว่ามีโดยมีค่าความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับความสำเร็จในวิชาชีพ ($r_{x,y} = 0.381$; $\alpha = 0.01$) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ในขณะที่ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรอิสระ พบว่ามีความสัมพันธ์กันเองอยู่ระหว่าง 0.158 – 0.703 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ $\alpha = 0.01$ โดยพบว่าค่าระดับความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กัน แต่ไม่เกินกว่าร้อยละ 80 ดังนั้น จึงไม่มีผลกระทบอย่างเป็นทางการสำคัญของปัญหาอิทธิพลจากความสัมพันธ์กันเองของตัวแปร (Multicollinearity) อย่างไรก็ตาม ในงานวิจัยนี้ จะมีการตรวจสอบปัญหาดังกล่าว โดยการทดสอบค่า VIF test ที่ไม่เกินระดับ 10 (Hair et al., 2010) ตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กันเอง ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ด้านการบัญชี (EXP) และรายได้เฉลี่ยต่อปี (INCOME)

4.3 การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ของระดับความสำเร็จในวิชาชีพและปัจจัยที่มีอิทธิพล แสดงในตาราง 4.5 ดังนี้

การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้น ตามสมการที่ 1 พบว่าค่า F-test = 151.609 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha < 0.000$ แสดงให้เห็นว่ามีตัวแปรอิสระอย่างน้อยหนึ่งตัวมีอิทธิพลต่อระดับความสำเร็จในวิชาชีพบัญชี ในขณะที่ค่า Adjusted R² จากตาราง 4.5 อธิบายถึง อิทธิพลของตัวแปรอิสระและตัวแปรควบคุม ที่มีต่อระดับความสำเร็จในวิชาชีพบัญชี พบว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของระดับความสำเร็จในวิชาชีพบัญชี ได้เท่ากับร้อยละ 69.40 นอกจากนี้ ในการพิจารณาผลการวิจัย พบว่าค่า VIF test ที่สะท้อนให้เห็นถึงปัญหา Multicollinearity นั้น พบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง 1.758 – 2.775 ซึ่งน้อยกว่า 10 แสดงให้เห็นว่าผลการวิจัยสามารถนำมาใช้ในการอธิบายและทดสอบสมมติฐาน 1 – 4 ตามสมการที่ 1 ได้

ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ พบว่า ปัจจัยด้านระดับการเตรียมความพร้อมด้านสมรรถนะนักบัญชีมีอิทธิพลเชิงบวกต่อระดับความสำเร็จในวิชาชีพบัญชี ($\beta_1 = 0.116^{**}$; $t = 2.649^{**}$; $\alpha < 0.01$) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ดังนั้น จึงสนับสนุนสมมติฐาน H1

ตาราง 4-5: แสดงการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นของระดับความสำเร็จในวิชาชีพและตัวแปรอิสระ

Independent Variable	H	ระดับความสำเร็จในวิชาชีพ (SUCCESS) Eq.1				
		β	Std. Error	t	Sig	Result
Constant		0.474**	0.160	2.972**	0.003	
ระดับการเตรียมความพร้อม (READI)	H1	0.116**	0.044	2.649**	0.008	Support H1
ประสบการณ์ปฏิบัติงานด้านบัญชี (EXP)	H2	0.017***	0.003	5.505***	0.000	Support H2
ระดับทัศนคติด้านการปฏิบัติงานบัญชี (ATTI)	H3	0.559***	0.049	11.511***	0.000	Support H3
ความสามารถในการปรับตัว (ADAPT)	H4	0.186***	0.036	5.160***	0.000	Support H4
ประเภทงานบัญชี (TYPE)		0.037*	0.015	2.526*	0.012	
รายได้เฉลี่ย/ปี (INCOME)		-0.022	0.024	-0.940	0.348	
N		400				
Adjusted R ²		0.694				
F-test		F = 151.609; Sig = 0.000				
Durbin - Watson		1.846				
VIF test		1.758 – 2.775				

* $\alpha = 0.05$; ** $\alpha = 0.01$; *** $\alpha = 0.001$

ปัจจัยด้านประสบการณ์ปฏิบัติงานด้านบัญชี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านประสบการณ์ปฏิบัติงานด้านบัญชี มีอิทธิพลเชิงบวกต่อระดับความสำเร็จในวิชาชีพบัญชี ($\beta_2 = 0.017***$; $t = 5.505***$; $\alpha < 0.001$) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99.99 ดังนั้น จึงสนับสนุนสมมติฐาน H2 หมายความว่า หากนักบัญชีมีประสบการณ์ปฏิบัติงานด้านบัญชีเพิ่มขึ้น ก็จะช่วยให้นักบัญชีมีระดับความสำเร็จในวิชาชีพบัญชีเพิ่มขึ้น

ปัจจัยด้านทัศนคติด้านการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านทัศนคติด้านการปฏิบัติงาน มีอิทธิพลเชิงบวกต่อระดับความสำเร็จในวิชาชีพบัญชี ($\beta_3 = 0.559***$; $t = 11.511***$; $\alpha < 0.001$) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99.99 ดังนั้น จึงสนับสนุนสมมติฐาน H3 หมายความว่า หากนักบัญชีมีระดับทัศนคติที่ดีด้านการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น ก็จะช่วยให้นักบัญชีมีระดับความสำเร็จในวิชาชีพบัญชีเพิ่มขึ้น

ปัจจัยด้านความสามารถในการปรับตัวของนักบัญชี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านความสามารถในการปรับตัวของนักบัญชี มีอิทธิพลเชิงบวกต่อระดับความสำเร็จในวิชาชีพบัญชี ($\beta_4 = 0.186^{***}$; $t = 5.160^{***}$; $\alpha < 0.001$) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99.99 ดังนั้น จึงสนับสนุนสมมติฐาน H4 หมายความว่า หากนักบัญชีมีระดับความสามารถในการปรับตัวเพิ่มขึ้น ก็จะช่วยให้นักบัญชีมีระดับความสำเร็จในวิชาชีพบัญชีเพิ่มขึ้น

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังอธิบายปัจจัยควบคุม ได้แก่ ประเภทงานบัญชี (TYPE) นั้นมีอิทธิพลเชิงบวกต่อระดับความสำเร็จในวิชาชีพ ($\beta_5 = 0.037^*$; $t = 2.526^*$; $\alpha < 0.05$) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 อธิบายได้ว่า นักบัญชีที่ได้รับมอบหมายงานหรือกิจกรรมหลาย ๆ ด้านจะมีความสามารถในการปฏิบัติงานด้านบัญชีมากกว่าและส่งผลให้เกิดความมั่นใจ และระดับความสำเร็จในงานเพิ่มขึ้น ในขณะที่ปัจจัยด้านรายได้ ไม่มีอิทธิพลอย่างเป็นสาระสำคัญต่อระดับความสำเร็จในวิชาชีพ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ $\alpha = 0.05$

ในงานวิจัยนี้ ยังมีการทดสอบเกี่ยวกับระดับการเตรียมความพร้อมด้านสมรรถนะนักบัญชี โดยแบ่งองค์ประกอบด้านการเตรียมความพร้อมออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านความรู้และทักษะทางวิชาชีพบัญชี ด้านความรู้และทักษะทางด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานบัญชี และทักษะด้านการติดต่อสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียน และใช้สมการที่ 2 เป็นตัวทดสอบการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ ดังแสดงในตาราง 4-6

การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้น ตามสมการที่ 2 พบว่าค่า F-test ลดลงจาก 151.609 ในสมการที่ 1 เหลือเพียง F-test = 117.97 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha < 0.000$ ซึ่งยังคงแสดงให้เห็นว่ามีตัวแปรอิสระอย่างน้อยหนึ่งตัวมีอิทธิพลต่อระดับความสำเร็จในวิชาชีพบัญชี ในขณะที่ค่า Adjusted R² จากตาราง 4.5 และ 4.6 อธิบายถึง อิทธิพลของตัวแปรอิสระและตัวแปรควบคุม ที่มีต่อระดับความสำเร็จในวิชาชีพบัญชี พบว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของระดับความสำเร็จในวิชาชีพบัญชี ได้เท่ากับร้อยละ 69.40 ในตาราง 4.5 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 70.10 ซึ่งเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย นอกจากนี้ ในการพิจารณาผลการวิจัย พบว่าค่า VIF test ที่สะท้อนให้เห็นถึงปัญหา Multicollinearity นั้น พบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง 1.905 – 3.087 มีแนวโน้มที่สูงขึ้น อย่างไรก็ตามก็ยังพบว่ามีค่าน้อยกว่า 10 แสดงให้เห็นว่าผลการวิจัยสามารถนำมาใช้ในการอธิบายและทดสอบสมมติฐาน 1 – 4 ตามสมการที่ 2 ได้ โดยแยก H1 ออกเป็น H1a; H1b; และ H1c

ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ ในสมการที่ 2 พบว่า มีปัจจัยด้านระดับการเตรียมความพร้อมด้านสมรรถนะนักบัญชี เฉพาะองค์ประกอบด้านความรู้และทักษะทางวิชาชีพบัญชี เท่านั้นที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อระดับความสำเร็จในวิชาชีพบัญชี ($\beta_7 = 0.170^{***}$; $t = 3.764^{***}$; $\alpha < 0.001$) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99.99 ดังนั้น จึงสนับสนุนเฉพาะสมมติฐาน H1a ในขณะที่ปัจจัยด้านความรู้และทักษะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและทักษะการติดต่อสื่อสาร กลับไม่มีอิทธิพลต่อระดับความสำเร็จในวิชาชีพบัญชีที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ดังนั้นจึงไม่สนับสนุน H1b และ H1c

นอกจากนี้ผลการวิจัยที่แสดงในตาราง 4-6 สำหรับปัจจัยอื่น ๆ พบว่า มีผลการวิจัยที่ใกล้เคียงกับผลการวิจัยที่แสดงในตาราง 4-5 โดยค่าทางสถิติมีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย แต่ผลสรุปการวิจัยนั้น ไม่แตกต่างกันอย่างมีสาระสำคัญ โดยยังคงพบว่าปัจจัยด้านประสบการณ์การปฏิบัติงานทางบัญชี ทักษะด้านการปฏิบัติงานทางบัญชีและความสามารถในการปรับตัว รวมถึงปัจจัยด้านลักษณะงานบัญชี มีอิทธิพลต่อระดับความสำเร็จในวิชาชีพบัญชี ดังนั้นจึงสรุปว่า ยอมรับสมมติฐาน H1 – H4 การอภิปรายผลจะแสดงในบทที่ 5 ต่อไป

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่อง “ระดับการเตรียมความพร้อมด้านสมรรถนะนักบัญชี ความสามารถในการปรับตัว และความสำเร็จในวิชาชีพบัญชีหลังเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” โดยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักบัญชีที่ปฏิบัติงานในสถานประกอบการต่าง ๆ โดยแบบสอบถามออนไลน์ ในช่วง 15 มีนาคม 2560 - 17 กรกฎาคม 2560 จำนวน 400 ข้อมูล ด้วยการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และค่าสมการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ ดังแสดงผลในบทที่ 4 ที่ผ่านมาและนำมาสู่การสรุปผลการอภิปราย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- 5.1 อภิปรายผล
- 5.2 ข้อจำกัดของงานวิจัย
- 5.3 ข้อเสนอแนะ
- 5.4 ประโยชน์ของงานวิจัย

5.1 อภิปรายผล

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการเตรียมความพร้อม ด้านสมรรถนะนักบัญชีไทย ระดับความสามารถในการปรับตัว และระดับความสำเร็จในวิชาชีพ; และ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับความสำเร็จในวิชาชีพบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 ผลการวิจัยและการอภิปรายผลเป็นดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ด้านสถิติเชิงพรรณนา

กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายและสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ และมีสถานภาพโสด ส่วนใหญ่นักบัญชี ทำงานในสถานประกอบการที่เป็นบริษัทเอกชน / บริษัทมหาชน มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ และส่วนใหญ่มีการทำงานตามที่ได้รับมอบหมายด้านวิชาชีพบัญชีมากที่สุด ประมาณ 3 งาน ซึ่งเป็นงานที่เกี่ยวข้องด้านบัญชี

การวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นดังนี้

1. นักบัญชีมีประสบการณ์ในการทำบัญชีเฉลี่ยเท่ากับ 7.5 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.7230 แสดงให้เห็นว่านักบัญชีส่วนใหญ่มีประสบการณ์ที่แตกต่างกันค่อนข้างมาก ระหว่างคนที่มีประสบการณ์มากที่สุด และประสบการณ์น้อยสุด ในขณะที่ค่าเฉลี่ยระดับการเตรียมความพร้อมด้านสมรรถนะนักบัญชี เท่ากับ 3.9129 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.44034 หมายความว่า นักบัญชีมีความคิดเห็นว่า นักบัญชีได้มีการเตรียมความพร้อมในด้านสมรรถนะนักบัญชีในภาพรวมค่อนข้างมาก

ค่า S.D. ที่ต่ำกว่า 1 แสดงให้เห็นว่าคนส่วนใหญ่มีความคิดตรงกัน และยอมรับการเปลี่ยนแปลงด้านสถานะเศรษฐกิจ และด้านมาตรฐานวิชาชีพ

2. ในการวิเคราะห์ระดับการเตรียมความพร้อมด้านสมรรถนะนักบัญชี โดยแบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ พบว่า สมรรถนะด้านความรู้และทักษะด้านวิชาชีพ (ACTC) มีระดับค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเป็นอันดับ 1 ในขณะที่ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.42648 ซึ่งนักบัญชีส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า นักบัญชีจำเป็นต้องมีความพร้อมด้านความรู้และทักษะทางวิชาชีพบัญชีมากที่สุดเนื่องจากมาตรฐานการบัญชีมีการเปลี่ยนแปลงตามสภาพรายการเชิงเศรษฐกิจอยู่ตลอดเวลา การจะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นที่ต้องมีการฝึกฝน อบรมและ update มาตรฐานการบัญชีอย่างต่อเนื่อง อันดับ 2 เป็นเรื่องของความรู้และทักษะทางด้านวิชาชีพอื่น (OTCC) พบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.9910 ในขณะที่ค่าระดับคะแนนส่วนเบี่ยงเบนเท่ากับ 0.46950 แสดงให้เห็นว่า นักบัญชียังคงให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะด้านวิชาชีพอื่นที่จำเป็นกับงานบัญชี ซึ่งระดับของการพัฒนาจะขึ้นอยู่กับงานที่ต้องปฏิบัติเพิ่มเติม เช่น งานด้านภาษี ด้านการบริหาร ด้านการเงิน ซึ่งจำเป็นต้องใช้ทักษะความรู้ด้านธุรกิจเพิ่มเติม ในขณะที่อันดับ 3 เป็นเรื่องของทักษะด้านการติดต่อสื่อสารโดยการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียน มีค่าเฉลี่ยที่ 3.4385 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.63358 นักบัญชียังคงให้ความสำคัญว่า สมรรถนะด้านบัญชีจำเป็นต้องมีการติดต่อสื่อสาร โดยการใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น และควรต้องมีการเพิ่มทักษะด้านภาษาอาเซียน ในการก้าวสู่การเป็นนักบัญชีอาเซียน

3. ในมุมมองด้านทัศนคติที่มีต่อการปฏิบัติงานวิชาชีพ พบว่านักบัญชีส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันโดยพบว่ามีค่าเฉลี่ยทัศนคติที่มีต่อวิชาชีพ เท่ากับ 4.2623 ในขณะที่ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานต่ำที่สุด คือ เท่ากับ 0.39406 หมายความว่า นักบัญชีส่วนใหญ่มีทัศนคติเชิงบวก อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเชื่อว่างานบัญชีเป็นงานที่มีความสำคัญกับองค์กรธุรกิจ มีเกียรติมีชื่อเสียงและมีความก้าวหน้า และเชื่อมั่นว่าสามารถปฏิบัติงานบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับระดับความสามารถในการปรับตัว (ADAPT) พบว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.790 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.46631 แสดงให้เห็นว่า นักบัญชีให้ความสำคัญกับความสามารถในการปรับตัวในระดับค่อนข้างมาก ในเรื่องของการทำงานร่วมกันเป็นทีมกับคนอื่น การใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจ การเข้ากันได้ดีกับสังคมสิ่งแวดล้อมรวมทั้งประสบการณ์แปลกใหม่

4. ในความเห็นที่มีต่อระดับความสำเร็จในวิชาชีพบัญชี ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความเห็นเกี่ยวกับค่าเฉลี่ยระดับความสำเร็จในวิชาชีพบัญชี เท่ากับ 4.2013 ในขณะที่ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ในระดับต่ำ เท่ากับ 0.45669 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับมากที่สุด หมายความว่า นักบัญชีมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ภาคภูมิใจในการปฏิบัติหน้าที่และพอใจที่ได้รับยอมรับจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน รวมถึง สวัสดิการและค่าตอบแทน

5.1.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับความสำเร็จในวิชาชีพบัญชี

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับความสำเร็จในวิชาชีพบัญชี ได้แก่ ปัจจัยการเตรียมความพร้อมด้านสมรรถนะนักบัญชี ปัจจัยด้านทัศนคติที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานบัญชี ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านบัญชี และความสามารถในการปรับตัว มีอิทธิพลเชิงบวกต่อระดับความสำเร็จในวิชาชีพบัญชี ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2524) และ วราภรณ์ รักวิชัย (2535) ซึ่งอธิบายเกี่ยวกับระดับความพร้อม ว่าเป็นปัจจัยที่ช่วยให้เกิดความสำเร็จของบุคคลได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเตรียมความพร้อมด้านทักษะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ คณะกรรมการวิชาชีพบัญชี ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการศึกษา สภาวิชาชีพบัญชี (2550) ด้านมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (International Education Standards for Professional Accountants: IES) ฉบับที่ 3 ได้ให้คำนิยามเกี่ยวกับทักษะทางวิชาชีพบัญชี ซึ่งรวมถึงการเตรียมความพร้อม ประสบการณ์วิชาชีพ ทัศนคติ และลักษณะที่รับผลิตชอบ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญในทักษะทั้ง 5 ด้าน ที่ช่วยให้นักบัญชีสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

อย่างไรก็ตาม ในสมการที่ 1 และสมการที่ 2 อธิบายได้ว่าระดับการเตรียมความพร้อมมีบทบาทอย่างเป็นสาระสำคัญต่อระดับความสำเร็จในวิชาชีพบัญชี อย่างไรก็ตาม กลับพบว่าปัจจัยด้านความรู้และทักษะวิชาชีพบัญชี กลับเป็นเพียงปัจจัยเดียวที่นักบัญชีให้ความเห็นว่าสามารถช่วยให้ประสบความสำเร็จในวิชาชีพบัญชี ในยุคที่เข้าสู่การเป็นนักบัญชีอาเซียน อย่างไรก็ตามจากการศึกษาข้อเท็จจริงพบว่ามีเพียงส่วนน้อยในปัจจุบัน ที่นักบัญชีได้ขื่นทะเบียนขอเข้าสู่การเป็นนักบัญชีอาเซียน และมีเพียงนักบัญชีส่วนน้อยที่อยู่กลุ่มของสำนักงาน Big 4 ที่มีโอกาสได้ปฏิบัติงานในภูมิภาคอาเซียนเท่านั้น ดังนั้น นักบัญชีมีความตระหนักและเข้าใจถึงความสำคัญของการทำความเข้าใจด้านภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียน รวมถึงวัฒนธรรม ประเพณี เพิ่มมากขึ้น แต่ยังไม่ถึงขั้นพร้อมที่จะเข้าสู่การแข่งขันในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งนักบัญชีส่วนใหญ่ยอมรับว่ามีความรู้ความสามารถด้านวิชาชีพ แต่ยังมี ความลังเลและไม่แน่ใจเกี่ยวกับความสำเร็จในวิชาชีพบัญชีที่เกิดจากการปฏิบัติงานนอกประเทศอย่าง ในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งถือเป็นข้อจำกัดของงานวิจัยนี้

5.2 ข้อจำกัดงานวิจัย

5.2.1. เนื่องจากไม่ทราบข้อมูลที่แท้จริงของกลุ่มประชากร ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้ตารางเครซี่ มอร์แกน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience Sampling) จำนวน 400 ข้อมูล ซึ่งเป็นนักบัญชีที่อยู่ในเขตกรุงเทพและปริมณฑลเท่านั้น

5.2.2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่ตอบกลับมาถึงแม้จะสมบูรณ์ที่ใช้ในการตอบก็จริง แต่พบว่าข้อมูลมีการแจกแจงแบบไม่ปกติ ซึ่งอาจจะทำให้เกิดข้อผิดพลาดจากการสุ่มตัวอย่าง ทำให้ไม่สามารถ generalize ข้อมูลได้ อาจต้องมีการปรับข้อความให้สอดคล้องในงานวิจัยในอนาคต

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

จากการศึกษา ระดับการเตรียมความพร้อมด้านสมรรถนะนักบัญชี ประสบการณ์การปฏิบัติงานด้านบัญชี ทักษะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานด้านบัญชี และความสามารถในการปรับตัว ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดทักษะทางวิชาชีพ ตามมาตรฐาน IES อย่างไรก็ตามควรจะมีการแยกศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการในพัฒนาความรู้พื้นฐานด้านวิชาชีพ ทักษะประสบการณ์ และความรู้รอบตัว และความสามารถในการปรับตัว ภาวะผู้นำ และการตัดสินใจ เชิงเหตุ – ผล รวมทั้งทักษะการติดต่อสื่อสาร และการแก้ไขปัญหา ซึ่งช่วยให้นักบัญชีสามารถเพิ่มศักยภาพและพร้อมที่จะเข้าสู่การแข่งขันในตลาดโลก

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

ควรมีการศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับความต้องการในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในภูมิภาคอาเซียน และปัจจัยที่มีอิทธิพล รวมถึงตัวแปรอื่น ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการแข่งขัน การนำนักบัญชีไทยสู่สำนักบัญชีสากล และเป็นการพัฒนางานบัญชีให้มีคุณภาพทัดเทียมสากล และสามารถนำผลงานของนักบัญชีมาเปรียบเทียบกันได้ทั่วโลก

5.4 ประโยชน์ของงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ที่จะสะท้อนให้เห็นถึงระดับความพร้อมในการเตรียมตัวของนักบัญชีให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และช่วยให้นักบัญชีสามารถประสบความสำเร็จในวิชาชีพ และสามารถปรับเนื้อหามาใช้ประยุกต์กับนักบัญชีในเขตอื่น ๆ ได้ และนำผลที่ได้ไปใช้ในงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

บรรณานุกรม

1. ธกานต์ ชาติวงค์. (2550). “ผลกระทบของจริยธรรมธุรกิจและวัฒนธรรมองค์กรที่มีต่อคุณภาพงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.” มหาสารคาม: วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม คณะการบัญชีและการจัดการ สาขาการบัญชี.
2. นิตยา วงศ์ภินันท์วัฒนา และคณะ. (2548). “ปัจจัยที่มีผลต่อจริยธรรมของวิชาชีพสอบบัญชี.” คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. วารสารบริหารธุรกิจ
3. นุชจรี พิเชฐกุล. (2559). “รายงานการเงินและการวิเคราะห์งบการเงิน.” พิมพ์ครั้งที่ 5 ปีที่พิมพ์ 2559. ห้างหุ้นส่วนจำกัด ทีพีเอ็น เพรส. 492 หน้า.
4. บุญเกษม สารกลิ่น. (2560). “กระบวนการรวบรวมเรื่องสำคัญในการตรวจสอบและการวิเคราะห์เรื่องสำคัญในการตรวจสอบของผู้สอบบัญชี สำหรับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย” การศึกษาอิสระ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. ปุณญ์วีร์ ปุชะพันธ์. (2550). “ปัจจัยที่มีผลต่อความเชื่อมั่นของงบการเงินในมุมมองของผู้สอบบัญชีกรณีศึกษาผู้สอบบัญชีในสำนักงานบัญชีขนาดใหญ่ (Big 4) และผู้สอบบัญชีในสำนักงานบัญชีขนาดย่อมและอิสระในเขตกรุงเทพมหานคร.” การศึกษาด้วยตนเอง คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
6. พิณีจ วชิรรัตน์วงศ์. (มปป). “ความคิดเห็นของนักบัญชีต่อจรรยาบรรณทางการบัญชีที่มีต่อความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน.” กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
7. วรชมน ทอรัักษ์. (2554). “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความน่าเชื่อถือของงบการเงินของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในมุมมองนักวิเคราะห์สินเชื่อ.” กรุงเทพฯ: หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
8. วรศักดิ์ ทูมมานนท์. (2555). “ก้าวทันมาตรฐานการรายงานทางการเงินกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (NPAEs).” พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: บริษัทชวนพิมพ์ 50 จำกัด.
9. วรศักดิ์ ทูมมานนท์ และวิภาดา ตันติประภา. (2555). “ผลกระทบของการนำมาตราฐานการบัญชีฉบับที่ 19 เรื่อง ผลประโยชน์ของพนักงานมาใช้กับงบการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชี 2554”. วารสารวิชาชีพบัญชี, 7(20), 24. เข้าถึงได้จาก: www.jap.tbs.tu.ac.th (สืบค้นวันที่ 20 มีนาคม 2558).
10. วรศักดิ์ ทูมมานนท์ และวิศรุต ศรีบุญนาค. (2559). “งบกระแสเงินสด การจัดทำและวิเคราะห์” บริษัท เอ็น วาย ซี พับลิชชิ่ง จำกัด พิมพ์ครั้งที่ 1 ปีที่พิมพ์ 2559. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (5810-053) 463 หน้า.

11. ศิริมา แก้วเกิด. (2559). “การวัดคุณภาพกำไรจากการวิเคราะห์งบกระแสเงินสดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร.” คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์พระนครศรีอยุธยา หันตรา.
12. สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2559). “มาตรฐานการรายงานทางการเงิน (ปรับปรุง 2558) ฉบับรวมเล่ม 1-2 พิมพ์ครั้งที่1 มกราคม 2559 บริษัท แอคทีฟพรีนธ์ จำกัด.
13. สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2560). “มาตรฐานการรายงานทางการเงิน (ปรับปรุง 2559) ฉบับรวมเล่ม 1-2 พิมพ์ครั้งที่1 มกราคม 2560 บริษัท แอคทีฟพรีนธ์ จำกัด.
14. สัจจวัฒน์ จันทร์หอม. (2554). “คุณภาพกำไรของบริษัทที่มีโครงสร้างการถือหุ้นและการบริหารงานโดยครอบครัว.” คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
15. สุรพล ถวัลย์ลิขิต และปิยาภรณ์ อาสาทรงธรรม. (2555). “ผลกระทบจากการนำมาตรฐานการบัญชีผลประโยชน์พนักงานไปใช้ในธุรกิจ: กรณีศึกษาสถาบันการเงินไทย.” เข้าถึงได้จาก: www.bu.ac.th/knowledgecenter/executive_journal/oct_dec.../aw02.pdf. (สืบค้นวันที่ 14 มีนาคม 2558).
16. อมรา ทิรศรีวัฒน์. (2549). “ปัจจัยที่มีผลต่อความน่าเชื่อถือของรายงานการเงินตามทรรศนะของนักวิเคราะห์การลงไทย.” วารสารวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 2 ปีที่ 16. แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อม. (2559) สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2560. จาก <http://digilibrary.tu.ac.th/thesi/sw/1885>.
17. Boonmunewai, S. and P. Ussahawanitchakit. “Internal Audit Competency, Organizational Outcomes, and Firm Success: An Empirical Evidence from Thai-Listed Firms,” Journal of International Management Studies. 10(4) : 1 – 26, 2010.
18. Boudreau, M., D. Gefen. and D.W. Straub. “Validation in Information Systems Research: A State-of-the-Art Assessment,” MIS Quarterly. 25 : 1 – 16, 2001.
19. Brad,S. “A General Approach of Quality Cost Management Suitable for Effective Implementation in Software Systems,” Information Economic. 14 (4) : 97 – 114, 2010.
20. Brain, M. “Merging GPK and ABC on the Road to RCA,” Strategic Finance. 33 – 39, 2006.
21. Cha, K.C., Chen, C.R.. and Cheng, L.T.W. (2007). Global Ranking of Accounting Programmes and the Elite Effect in Accounting Research. Accounting and Finance 47(2): pp.187 – 220.

22. Charles H. Gibson. (2009). “Financial Reporting & Analysis: Using Financial Accounting Information.” 11e, International Student Edition. SOUTH-WESTERN. 608 pages.
23. DeAngelo, L.E.(1981). ‘Auditor Size and Audit Quality.’ Journal of Accounting and Economics, 3(3) , pp.183 – 199.
24. Deloitte, (2006). การนำเสนอรายงานการเงิน. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก http://archive.lib.cmu.ac.th/full/T/2550/acc1150sp_ch2.pdf
25. Dowling, C., Knechel, W.R., &Moroney, R. (2015). “Public Oversight of Audit Firms: The Slippery – Slope of Enforcing Regulation.
26. Hair,et.al, (2010). “การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้น.” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.watpon.com/regression/chap2.pdf>
27. Mahmood, S. (1998). “Corporate Governance and Business Ethics for SMEs in Developing Countries.” From [http://www.kantakji.com /fiqh/files/ companies/w111.pdf](http://www.kantakji.com/fiqh/files/companies/w111.pdf).
28. Kaplan, R.S. (2017). Reforming Academic Performance Evaluation. Plenary Session Conducted at the AAA Annual Meeting in San Diego, CA.
29. Kothari, S.P. (2017). The Governance Role of Accounting Information: Challenges Facing Users, Producers, and Standard Setters. Plenary Session Conducted at the AAA Annual Meeting in San Diego, CA.
30. Kutner, Nachtsheim, and Neter. (2008). “Applied Linear Regression Models.” 4 Edition, McGraw-Hill, 701 pages.
31. Tan, H.T. (1995). “Effect of Expectations, Prior Involvement, and Review Awareness on Memory for Audit Evidence and Judgment.” Journal of Accounting Research, pp. 113 – 135.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม
เรื่อง “การเตรียมความพร้อมด้านสมรรถนะนักบัญชี ทักษะคิด การปรับตัว และ
ความสำเร็จในวิชาชีพบัญชี”

คำชี้แจง

โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิจัยเรื่อง “ระดับการเตรียมความพร้อม ด้านสมรรถนะนักบัญชีไทย ความสามารถในการปรับตัว และความสำเร็จในวิชาชีพบัญชีหลังเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการทำวิจัย คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ข้าพเจ้าใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านผู้ตอบแบบสอบถาม ได้โปรดตอบแบบสอบถามชุดนี้ โดยรายละเอียดของแบบสอบถามประกอบด้วยส่วนคำถาม 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การเตรียมความพร้อมด้านสมรรถนะ ทักษะคิด และความสามารถในการปรับตัว

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในวิชาชีพบัญชี

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ข้อมูลที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามชุดนี้มีความสำคัญอย่างมากต่อการประมวลผล และสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการเตรียมความพร้อมนักบัญชี และปรับปรุงความรู้ ทักษะทางวิชาชีพบัญชี สำหรับหลักสูตรบัญชีบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครต่อไป

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามของท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้หากท่านมีข้อสงสัยประการใดเกี่ยวกับแบบสอบถาม โปรดติดต่อผู้วิจัย นางสาวพิชฎาณณ์ คานะโกะ โทรศัพท์ 085-014-1836 หรือ email : sukanya.k@rmutp.ac.th

(นางสาวพิชฎาณณ์ คานะโกะ)

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับความจริง

1. เพศ

- ชาย หญิง

2. อายุปี

3. สถานภาพ

- โสด สมรส อื่น ๆ (ระบุ).....

4. ระดับการศึกษา

- ปริญญาตรี ปริญญาโท สูงกว่าปริญญาโท

5. ประสบการณ์ด้านการทำบัญชีจนถึงปัจจุบัน ปี

6. ประเภทของงานบัญชีที่รับผิดชอบ (ตอบได้มากกว่า 1 ตามความเป็นจริง)

- วิเคราะห์รายการบัญชี และจัดทำงบการเงิน
 จัดทำด้านภาษี การยื่นแบบ และรายการประกอบงบการเงิน
 งานตรวจสอบภายใน
 งานสอบบัญชีและการให้บริการความเชื่อมั่น (Assurance Services)
 งานด้านระบบสารสนเทศทางบัญชี
 งานด้านการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis)
 งานด้านบัญชีบริหาร
 อื่นๆ (ระบุ)

7. ลักษณะของสถานประกอบการที่ปฏิบัติงาน

- สำนักงานบัญชีอิสระ สำนักงานบัญชีทั่วไป
 สำนักงานบัญชีคุณภาพที่ได้รับการรับรอง สำนักงานบัญชีขนาดใหญ่ (Big 4)
 บริษัท เอกชน / ห้างหุ้นส่วนจำกัด หน่วยงานภาครัฐ / รัฐวิสาหกิจ
 อื่น (ระบุ)

8. รายได้เฉลี่ยต่อปี

- ต่ำกว่า 350,000 บาท ระหว่าง 350,001 – 500,000 บาท
 ระหว่าง 500,001 – 650,000 บาท ระหว่าง 650,001 – 800,000 บาท
 มากกว่า 800,000 บาท

9. ท่านเคยเปลี่ยนงาน

- ไม่เคยเปลี่ยนที่ทำงานเลย เปลี่ยน 1-3 ครั้ง มากกว่า 3 ครั้ง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการเตรียมความพร้อมด้านสมรรถนะ ทักษะ ทักษะการปฏิบัติงานบัญชี และความสามารถในการปรับตัว

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

- ระดับความเห็น 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
 4 หมายถึง เห็นด้วยค่อนข้างมาก
 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
 2 หมายถึง เห็นด้วยค่อนข้างน้อย
 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

รายการ		ระดับความเห็น				
		5	4	3	2	1
ระดับการเตรียมความพร้อมด้านสมรรถนะนักบัญชี						
● ความรู้และทักษะด้านวิชาชีพบัญชี						
1	ท่านสามารถวิเคราะห์รายการค้า บันทึกบัญชีได้อย่างถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานรายงานทางการเงิน					
2	ท่านสามารถปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วนและทันเวลา					
3	ท่านเข้าอบรมและแลกเปลี่ยนความรู้ด้านมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้องและข่าวสารทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง					
4	ท่านมีการฝึกฝนการปฏิบัติงานด้านบัญชีและการปฏิบัติตามระบบ มีการทบทวนความรู้อย่างสม่ำเสมอ และมีการ update ข้อมูลให้ทันสมัย เป็นปัจจุบัน					
5	ท่านสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านวิชาชีพได้อย่างรวดเร็ว และใช้ดุลยพินิจเชิงเหตุ - ผล ได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ					
6	ท่านสามารถวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลงบการเงินของกิจการในหลายรอบระยะเวลาบัญชี หรือเปรียบเทียบกับคู่แข่งได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
7	ท่านสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การเรียนรู้ร่วมกันด้านทักษะวิชาชีพกับเพื่อนร่วมองค์กรได้อย่างเหมาะสม					
● ความรู้และทักษะด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานบัญชี						
8	ท่านสามารถประเมินสถานการณ์ เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ กฎหมาย ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ลูกค้า และคู่แข่งขึ้นได้เป็นอย่างดี					

รายการ		ระดับความเห็น				
		5	4	3	2	1
● ความรู้และทักษะด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานบัญชี (ต่อ)						
9	ท่านได้มีการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับธุรกิจของท่านและคู่แข่งชั้น รวมถึงการ update ข้อมูลข่าวสารให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ					
10	ท่านสามารถแลกเปลี่ยน เรียนรู้ หรือมีความเชี่ยวชาญด้านวิชาชีพอื่น เช่น กฎหมาย ภาษี การเงิน เศรษฐกิจ การตลาด การผลิต ฯลฯ ที่สามารถนำมาปรับใช้กับงานของท่าน					
11	ก่อนที่ท่านปฏิบัติงาน ท่านมีการวิเคราะห์ ศึกษาข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมาเป็นอย่างดี ก่อนปฏิบัติงานจริงทุกครั้ง					
12	ท่านสามารถวิเคราะห์ เรียบเรียงข้อมูล และใช้ความเชี่ยวชาญของท่านในการนำเสนอข้อมูลให้ฝ่ายบริหารได้ทราบอย่างแม่นยำ					
● ทักษะด้านการติดต่อสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียน						
13	ท่านมีการฝึกฝนความรู้ และทักษะการอ่าน การพูด การเขียน และการฟัง ภาษาอังกฤษที่จำเป็นในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ					
14	ท่านสามารถใช้ความรู้ และทักษะด้านภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลทั้งภายในและภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
15	ท่านสามารถสืบค้นข้อมูลและการเขียนรายงานตอบได้เป็นภาษาอังกฤษได้อย่างคล่องแคล่วและเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของท่าน					
16	ท่านตระหนักถึงความสำคัญและฝึกฝนเรียนรู้การใช้ภาษาอาเซียนและเทคนิคที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานในอนาคต					
17	ท่านได้มีการทบทวนความรู้ด้านภาษาอาเซียนอย่างสม่ำเสมอ					
18	ท่านมีการเดินทางไปในภูมิภาคอาเซียนและฝึกฝนการใช้ภาษาของประเทศนั้นในการท่องเที่ยวเป็นอย่างดี					
ทัศนคติด้านการปฏิบัติงานบัญชี						
19	ท่านเชื่อมั่นว่างานบัญชีเป็นงานที่มีเกียรติ มีชื่อเสียง มีความมั่นคงและเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป					
20	ท่านตระหนักว่า งานด้านบัญชีมีบทบาทสำคัญอย่างมากกับองค์กรธุรกิจ ซึ่งหากไม่มีสายงานนี้ธุรกิจอาจไม่มีข้อมูลที่สำคัญในการตัดสินใจ และทำให้ตัดสินใจผิดพลาดได้ง่าย					

รายการ		ระดับความเห็น				
		5	4	3	2	1
ทัศนคติด้านการปฏิบัติงานบัญชี (ต่อ)						
21	ท่านเชื่อมั่นว่า สายงานด้านบัญชีมีความก้าวหน้าและสามารถเติบโตได้จากประสบการณ์ ความรู้และทักษะวิชาชีพ					
22	ท่านเชื่อมั่นว่าท่านสามารถทำงานบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุขในการทำงานบัญชี					
23	ท่านยอมรับและเห็นด้วยกับการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานรายงานทางการเงินในปัจจุบันและอนาคต ที่มีความยุ่งยากในทางปฏิบัติมากขึ้น					
24	ท่านเชื่อมั่นว่าท่านสามารถปฏิบัติงานภายใต้มาตรฐานที่มีความยุ่งยากซับซ้อน ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน					
25	ท่านเชื่อมั่นว่างานบัญชีเป็นงานที่เหมาะสมกับท่าน ถึงแม้ว่างานจะหนักหนื่อย ใช้เวลานานและได้รับค่าตอบแทนน้อยก็ตาม					
26	ถึงแม้ว่าธุรกิจมีความซับซ้อน ท่านเชื่อมั่นว่าท่านสามารถเลือกนโยบายบัญชีและวิธีปฏิบัติทางบัญชีที่เหมาะสมและสะท้อนรายการเชิงเศรษฐกิจที่แท้จริงของกิจการได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน					
ความสามารถในการปรับตัว						
27	ท่านสามารถทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานใหม่ ได้เป็นอย่างดี					
28	ท่านสามารถใช้ดุลยพินิจและการตัดสินใจ ในสภาพแวดล้อมใหม่ หรือในสถานที่ท่านไม่คุ้นเคยได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพเสมอ					
29	ท่านสามารถใช้การติดต่อสื่อสารและทำความเข้าใจ สิ่งแปลกใหม่ได้อย่างไม่เคอะเขินและยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตที่ต้องพบเจอ					
30	ท่านชอบสังสรรค์พบปะการณีนีใหม่ ๆ โดยชอบท่องเที่ยวและเรียนรู้วัฒนธรรม ความคิดเห็นของคนในประเทศต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วและเข้ากับคนในพื้นที่ได้โดยง่าย					
31	ท่านสามารถเข้ากันได้ดีกับสังคม สิ่งแวดล้อม วิถีความเป็นอยู่ของคนในภูมิภาคอาเซียนได้เป็นอย่างดี					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในวิชาชีพบัญชี

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

- ระดับความเห็น 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
 4 หมายถึง เห็นด้วยค่อนข้างมาก
 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
 2 หมายถึง เห็นด้วยค่อนข้างน้อย
 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ระดับความสำเร็จในวิชาชีพบัญชี		ระดับความเห็น				
		5	4	3	2	1
1	ท่านมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานบัญชีที่มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องและได้ผลตอบแทนที่คุ้มค่า					
2	ท่านมีความมั่นคงและก้าวหน้าในการปฏิบัติงานสายวิชาชีพบัญชี					
3	ท่านได้รับการยอมรับจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของท่าน และได้รับการสนับสนุนให้มีการเลื่อนตำแหน่งที่เหมาะสม					
4	ท่านมีความภาคภูมิใจในการปฏิบัติหน้าที่และมีความสุขทุกครั้งที่ท่านสามารถปฏิบัติงานสำเร็จตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย					
5	ท่านภูมิใจในความสามารถพัฒนาความรู้ ทักษะทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องจนเป็นที่ยอมรับของหน่วยงานและบุคคลภายนอก					
6	ท่านมีความสุขในงานที่ทำปัจจุบันและไม่มีความคิดที่อยากจะเปลี่ยนงาน					
7	ท่านได้รับค่าตอบแทนและสวัสดิการเป็นที่น่าพอใจจากการปฏิบัติงานด้านวิชาชีพอย่างเข้มแข็งและอดทน					

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่สละเวลาตอบแบบสอบถามค่ะ

ส่วน ค : ประวัติคณะผู้วิจัย

หัวหน้าโครงการวิจัย สัดส่วนงานวิจัย 100%

1. ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) ดร.พิชชญาน์ คาเนโกะ
(ภาษาอังกฤษ) Dr. Pitachaya Kaneko
2. เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน 3101501473267
3. ตำแหน่งปัจจุบัน
ตำแหน่งทางวิชาการ -
ตำแหน่งทางบริหาร -
4. หน่วยงานที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้สะดวก พร้อมหมาย เลขโทรศัพท์ โทรสาร และ e-mail
สาขาวิชา การบัญชี
คณะ บริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
เลขที่ 86 ถนนพิชญโลก แขวงจตุรดา เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทรศัพท์ 02-665-3555 ต่อ 2347; โทรศัพท์มือถือ 085-014-1836
โทรสาร 02-281-1842 email address : michiko_k2008@hotmail.com,
sukanya.k @rmutp.ac.th

5. ประวัติการศึกษา

ระดับปริญญา	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	สถาบันอุดมศึกษา	ปีที่สำเร็จ
ปริญญาเอก	ปร.ด. (การบัญชี)	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	2556
ปริญญาโท	บธ.ม. (บัญชีการเงิน)	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	2541
ปริญญาตรี	บัญชีบัณฑิต	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	2536
ปริญญาตรี	บริหารธุรกิจบัณฑิต (การจัดการทั่วไป 4 ปี)	มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมมาธิราช	2537

6. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ (แตกต่างจากวุฒิการศึกษา) ระบุสาขาวิชาการ

- ไม่มี -

7. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยระบุสถานภาพในการทำการวิจัยว่าเป็นผู้อำนวยการแผนงานวิจัย หัวหน้าโครงการวิจัย หรือผู้ร่วมวิจัยในแต่ละผลงานวิจัย

7.1 ผู้อำนวยการแผนงานวิจัย : ชื่อแผนงานวิจัย -ไม่มี-

7.2 หัวหน้าโครงการวิจัย : ชื่อโครงการวิจัย

ชื่อโครงการวิจัย (ภาษาไทย) ระดับการเตรียมความพร้อมด้านสมรรถนะนักบัญชีไทย
ความสามารถในการปรับตัว และความสำเร็จในวิชาชีพบัญชีหลังเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

(ภาษาอังกฤษ) The Level The Preparation of Thai Accountant
Competency, Adaptation Capacity, and The Success in Accounting Profession back into
The ASEAN Economic Community

7.3 งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว : ชื่อผลงานวิจัย ปีที่พิมพ์ การเผยแพร่ และแหล่งทุน (อาจมากกว่า 1 เรื่อง)

- 2012 Pitachaya Kaneko, Phapruek Ussahawanitchakit, 2012, “Activity-Based Cost Management Strategy and Continuous Performance Improvement: Evidence of Thai Electronic Firms,” International Journal of Strategic Management. Vol.12 (3), p. 67 – 82. แหล่งเงินทุน มหาวิทยาลัยมหาสารคามและ สกอ.
- 2013 Pitachaya Kaneko, Phapruek Ussahawanitchakit, Kesinee Muenthaisong, 2013, “Strategic Target Costing Effectiveness and Goal Achievement: Empirical Evidence from Exporting Gem and Jewelry Businesses in Thailand,” International Journal of Business Strategy. Vol.13 (3), p.127 – 158. แหล่งเงินทุน มหาวิทยาลัยมหาสารคามและ สกอ.
- 2015 Pitachaya Kaneko. 2015. “The Relationship among Budgetary Participation, Management Accounting Systems and Accounting Values on Firm Performance.” การประชุมวิชาการบัณฑิตศึกษาระดับชาติและระดับนานาชาติ ครั้งที่ 7 คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หน้า 115 – 128.
- 2016 Pitachaya Kaneko, Purithorn Nimitpatr, Shayut Pavapanunkul, Nasaran Mahittichatkul, and Amorn Thoongsuwan. 2016. “The Survival of Traditional Thai Puppet Businesses – Hun Lakorn Lek: Emphasis on National Culture and Competitive Advantage Strategies.” PSAKU International Journal of Interdisciplinary Research, Volume 5 Number 2 (July – December 2016), Political Science Association of Kasetsart University Bangkok, Thailand, pp. 42 – 50.